ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

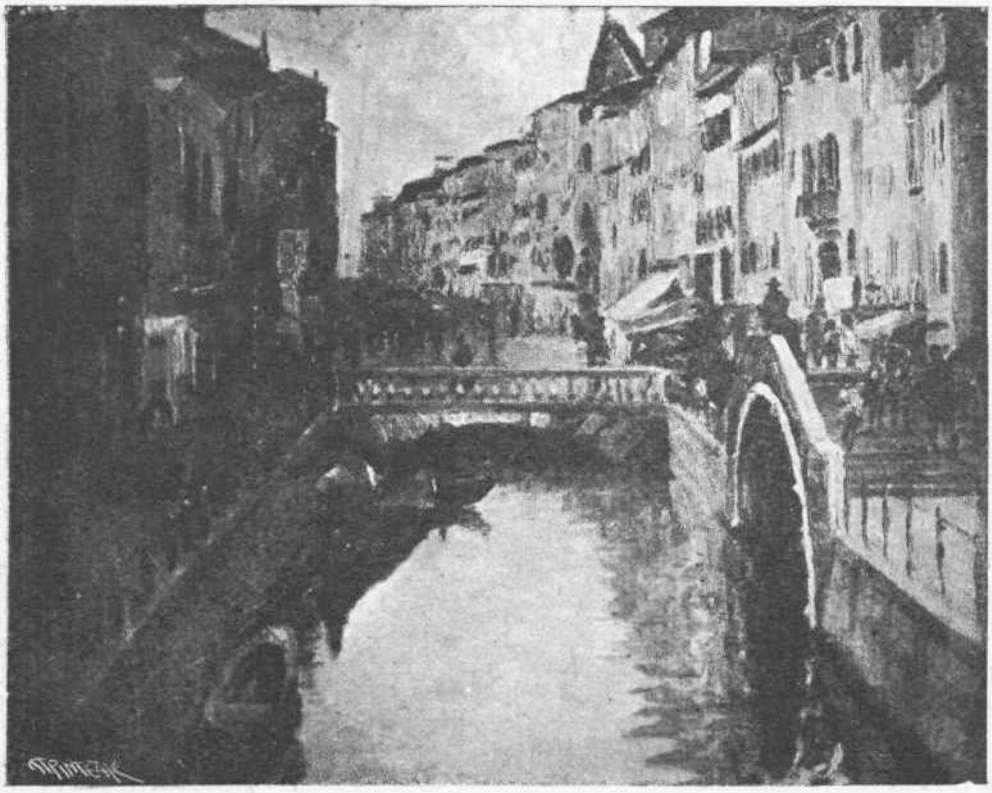

ΕΤΟΣ ΙΔ.' * * *

ΤΕΥΧΟΣ 162 * * *

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1914

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡ. 12 *ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 1 ΔΡ.*

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *ἐτησία δραχμαὶ 12.*

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α.*

Ἔτος ΙΔ', Αὔγουστος 1914, Τεῦχος 162

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οἱ Ἕλληνες ἐν Μονάχῳ, ὑπὸ *Τ. Ἀμπελᾶ.*
Τὸ στεφάνι, ὑπὸ *Ἰωάννας Τραϊφόρος.* (Μετάφρασις *Ε. Μαγκάκη*).
Ζεὺς Θαύλιος, ὑπὸ *Ν. Γιαννοπούλου.*
Ἡ Βουλγαρικὴ φιλολογία, ὑπὸ *Alb. Dumont.* (Μετάφρασις *Σπ. Τρικούπη*).
Τὰ βιβλία (Συνέχεια).
Ποικίλη σελίς. (Τὸ Salon τοῦ 1914. — Ὁ μύτος τοῦ ἠθοποιοῦ. — Ἡ κριτικὴ τοῦ σκύλου.—Οἱ «Βρυκόλακες» καὶ οἱ Ἄγγλοι).
Σταλαγματιές, ὑπὸ *Ἀμαράντου.*
Σ' ἐκείνη, ὑπὸ *Σ. Βαλλώση.*
Τὰ θέατρα, ὑπὸ *Κ.*
Γράμματα καὶ Τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ε. Δούκας, ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του.
Σπ. Φαραντᾶτος.
Βενετία. Ὁδὸς Γαριβάλδη, ὑπὸ *Ε. Δούκα.*
Ἡ κόρη μου, ὑπὸ *Ε. Δο κα.*
Τζούλια Ἀμπελᾶ, ὑπὸ *Ε. Δούκα.*
Γεώργιος Ἄψης.
Ἀλεξάνδρα Παντζοπούλου.
Ὀρέστης Κοντογιάννης.
Ἀντιγόνη Κοψίδα.
Μίνα Λουΐζου.
Ἀναστ. Πρίφτης.
Νέλλη Ἠπίτου.
Ἔρη Καβαλιέρου.
Μαριέττα Νικάκη.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ὅτι,

Ἐκτίθεται εἰς μισοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ προμήθεια τριῶν αὐτοκινήτων καταδρεκτηρίων καὶ ἑνὸς αὐτοκινήτου σαρώθρου συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους συμφωνιῶν καταρτισθέντας παρὰ τῆς Τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Δήμου, ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν προσερχόμενοι εἰς τὸ τμῆμα τῆς ὁδοποιΐας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν τὴν 15 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ὥραν 11 π. μ. ἐν τῷ Δημαρχείῳ Ἀθηνῶν ἐνώπιον τῆς Δημαρχικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουλίου 1914

Ὁ Δήμαρχος
Ε. Μπενάκης

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Φίλῳ Μ.—*Κυρίως ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐν Κερκύρᾳ καλλιτεχνικῆς ἐκθέσεως ὀφείλεται εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἐκκλησιαστικῶν εἰκόνων παλαιῶν καὶ τῶν ἔργων Ἑλλήνων ζωγράφων εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν. Ἐξετέθησαν ἔργα τοῦ Κουτούζη, τοῦ Παρθένη, τοῦ Λύτρα, τοῦ Θωμοπούλου, Ἰακωβίδου, Προσαλέντη, Γιαλλινᾶ, Διαλεισμᾶ, Πιζάνη, Τριβόλη, Φωκᾶ, Βικάτου, Γεραλῆ, Ράλλη, Ἀσπρογέρακα, Μπακατσάμπη, Δημοπούλου, Κόλλα, Πιέρρη, Σκαρβέλη, Κογεβίνα, Ζαβιτσάνου, Μηνιάτη καὶ πλεῖστα ἔργα ἀγνώστων δυστυχῶς ζωγράφων. Μεγάλην ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς τὸν Βασιλέα ὁ «Χριστὸς» τοῦ Παρθένη.*

Ἐρωτῶντι.—*Ἡ ἔκθεσις τοῦ Ροτσιλδείου διαγωνισμοῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς «Ἀθήνας» τῆς 10 Ἰουλίου.*

Ἐφίδρῳ.—*Ἡ Λιέγη, ἡ θρυλικὴ πόλις τῶν μεγάλων ἡρωισμῶν εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν καλλιτεχνικὴ καὶ ὡραιοτέρα ἅμα πόλις τοῦ Βελγίου. Τοποθεσία θελκτική. Κάτοικοι 180,000. Βιομηχανία τεραστία. Ἡ ἱστορία της ἄρχεται ἀπὸ τὸ 558 μ. Χ. Μνημεῖα πολλὰ καὶ θαυμάσια. Ὁ καθεδρικὸς ναός της ἠγέρθη τῷ 1280, ἐν αὐτῷ δὲ ὑπάρχουν εἰκόνες μεγάλης ἀξίας διασήμων Φλαμανδῶν ζωγράφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταὶ τοῦ Κυελλοῦ καὶ ἡ Ἀποκαθήλωσις τοῦ Ὄττο Βένιους. Ἐξαίσια οἰκοδομήματα ἀρχιτεκτονικὰ εἶνε: τὸ μέγαρον τῶν Δικαστηρίων, τὸ Δημαρχεῖον, τὸ Φυσιολογικὸν Μουσεῖον, τὸ Πανεπιστήμιον, (ἱδρυθὲν τῷ 1817), ἡ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν, τὸ Ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον, ἡ Βιβλιοθήκη μὲ 250,000 τόμους, Ὠδεῖον παγκοσμίου φήμης, τρία Θέατρα. Ἔχει Ζωολογικὸν κῆπον κλπ. Πέρυσι ἡ Λιέγη ἑώρτασε τὴν ἑκατονταετηρίδα τοῦ θανάτου τοῦ διασήμου τέκνου της μουσουργοῦ Γκρετρύ. Αἱ καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις εἶνε συχνόταται, πολλοὶ οἱ καλλιτεχνικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ περιοδικά. Ἡ «Πινακοθήκη» ἔχει πολύτιμον ἐκεῖ φίλον, τὸν φανατικὸν φιλέλληνα καὶ φιλότεχνον κ. Plomdeur, ὅστις διὰ τῆς τακτικῆς ἀλληλογραφίας του τηρεῖ ἡμᾶς πάντοτε ἐνημέρους τῆς ἐν Λιέγῃ ζωηρᾶς καλλιτεχνικῆς κινήσεως.*

Φεμινιστῇ.—*Εἰς τὴν Ἀγγλίαν αἱ γυναῖκες εἶνε περισσότεραι τῶν ἀνδρῶν κατὰ 1,400,000. Μόνον εἰς τὸ Λονδῖνον ὑπάρχουν 30,000 γυναῖκες δακτυλογράφοι.*

Νεωτεριστῇ.—*Οἱ μελλοντισταὶ ἤρχισαν νὰ παρακμάζουν ἐνωρίς. Νέα φιλολογικὴ σχολὴ ἤδη τοὺς διεδέχθη, ἡ τῶν «Δινιστῶν», ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἄγγλων φιλολόγων καὶ καλλιτεχνῶν. Εἶνε τολμηρότεροι καὶ ἐξωφρενικώτεροι οἱ «δινισταί», ὀνομασθέντες οὕτω ἐκ τῆς «δίνης». Τὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς παρουσιάζει διαρκῶς δίνας, ἑπομένως ἡ φιλολογία καὶ ἡ τέχνη φυσικὸν εἶνε νὰ μεταβληθοῦν εἰς δίνας. Εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς νέας σχολῆς παρέχεται πλήρης ἐλευθερία...*

Μονσοφίλῳ.—*Οἱ φοιτήσαντες ἐφέτος εἰς τὸ Ὠδεῖον Ἀθηνῶν ἀνῆλθον εἰς 7001 Ἐκ τούτων 210 δωρεάν. Τὸ νέον μέγαρον θ' ἀνεγερθῇ ἐπὶ τέλους· κατέρχεται πρὸς τοῦτο ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτων Λίμαν.*

Συνδρομητῇ.—*Ἀρχαιοτέρα ἐκ τῶν ἐκδιδομένων ἐν Ἑλλάδι ἐφημερίδων εἶνε ὁ «Εὔριπος» τῆς Χαλκίδος, συμπληρώσας πρό τινος 50 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.*

Χερσαίῳ.—*61 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 432 ἐμπορικὰ χωρητικότητος μεγαλειτέρας τῶν 30 τόννων κέκτηται ἡ Ἑλλάς. Ἱστιοφόρα 788.*

Ὅσοι ἐκ τῶν συνδρομητῶν μας μετοικήσουν, παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιήσωσι τὸ γραφεῖον μας περὶ τῆς νέας κατοικίας των.

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ"

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομήν των, ὅπως ἀποστείλωσιν αὐτὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης», ἀφαιροῦντες τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς.

Εἰς τοὺς καθυστεροῦντας διακόπτεται ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

ΕΡΓΑ
Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ. Σελ. 208.—Δρ. 3.
ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Διηγήματα εἰκονογραφημένα Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ. Πεζὰ ποιήματα μετὰ χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 174.—Δρ. 3.
ΣΑΤΥΡΑΙ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ. Πεζὰ ποιήματα μετ' εἰκόνων Σελ. 64.—Δρ. 1.
ΣΕΛΙΔΕΣ. Διηγήματα. Σελ. 128.—Δρ. 2.
ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ. Ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις. Σελ. 84.—Δρ. 1.
ΑΝΑΓΛΥΦΑ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 1.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖά μας
Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» εἰς τὸ
ἥμισυ τῆς τιμῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, *πίναξ Ν. Γύζη Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1. Ἐπὶ χωνδροῦ χάρτου δραχ. 3.*
"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, *δρᾶμα Φρ. Κοππέ, κατὰ μετάφρασιν Ἄγιδος Θέρου. Ἐπὶ Ὁλλανδικοῦ χάρτου δρ. 1.*
ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, *δρᾶμα Ν. Λάσκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου δρ. 1.*
ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,, *πίναξ Φρίξου Ἀριστέως. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Η "ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ,, *πίναξ L. Perrault. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Η "ΑΙΩΡΑ,, *πίναξ Vigor. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 1.*
Ο "ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ,, *Πίναξ Rochegrosse. Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ,, *Τρίχρωμος φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Πίναξ Bénnet δρ. 1.*
ΤΟ "ΟΝΕΙΡΟΝ,, *G. Bargelini Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΖΕΥΞΙΣ ΕΚΛΕΓΩΝ ΠΡΟΤΥΠΟΝ, *πίναξ Vincent. Φωτοτυπία δρ. 1.*
Ο "ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ Δ'ΟΡΓΑΖ,, *πίναξ Δ. Θεοτοκοπούλου. Φωτοτυπία δρ. 1.*
"ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ,, *Καλλιτεχνικὴ καὶ ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Ι. Καραβία, δρ. 1.*
"ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ,, *Πίναξ J. Knopp. δρ. 1.*

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς "Πινακοθήκης,, εἰς τὸ
ΗΜΙΣΥ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

ΤΟΜΟΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Ἀπὸ τοῦ Α' μέχρι τοῦ ΙΔ' ἔτους

εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας τιμώμενοι οἱ χρυσόδετοι ἕκαστος δρ. 15, οἱ ἁπλόδετοι δρ. 12.

Διὰ τοὺς ἀγοράζοντας πλήρη σειρὰν γίνεται ἔκπτωσις 25 τοῖς ο)ο.

Καλύμματα χρυσόδετα
τῆς "Πινακοθήκης,,

ὅλων τῶν ἐτῶν πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ δρ. **δύο** ἕκαστον.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

Κομψὸς τόμος ἐκ 256 σελίδων

Μελέται φιλολογικαί, καλλιτεχνικαί, ἱστορικαί, ἐπιστημονικαί, διηγήματα, ποιήσεις, εἰκόνες ἔργων ζωγραφικῆς.

Τιμᾶται διὰ τοὺς συνδρομητάς μας δρ. 1. Διὰ τοὺς μὴ τοιούτους δρ. 3. Εἰς τοὺς νέους ἐγγραφομένους συνδρομητὰς ἀποστέλλεται δωρεάν.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρά τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζογραμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ·

1) 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10.000 πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὁριζομένου εἰς 1 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμόν, παραδιδομένου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον.

2) 1)2 τοῖς κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἓξ μῆνας τοὐλάχιστον.

3 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοὐλάχιστον.

3 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοὐλάχιστον.

4 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοὐλάχιστον, ὡς καὶ διὰ τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν, ἢ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσὸν

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖ, ἐπὶ τόκῳ

1 1)2	τοῖς	ο)ο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσ.	6 μηνῶν τοὐλάχ.
2	»	»	»	»	»	»	1 ἔτους
2 1)2	»	»	»	»	»	»	2 ἐτῶν
3	»	»	»	»	»	»	4 ἐτῶν
4	»	»	»	»	»	»	5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

Πρὸς τοὺς κ. κ. Ὑδροληπτας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. ὑδροληπται ὅπως προσέλθωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Δήμου καὶ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὕδατος τρέχοντος ἔτους, καθόσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ὑδραυλικὴ ὑπηρεσία τοῦ Δήμου θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὕδατος.

(Ἐκ τοῦ ὑδραυλικοῦ τμήματος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων).

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ — Ὁδὸς Ἑρμοῦ

Πλοῦτος γραφικῆς ὕλης. — Ἔντυπα καὶ ἐπισκεπτήρια καλλιτεχνικά. — Ἐργοστάσιον φακέλλων τέλειον. — Χάρτης τυπογραφικὸς λευκὸς καὶ ἐξωφύλλων παντὸς εἴδους καὶ πάσης ποιότητος. Χάρτης ἐφημερίδων. — Ἐπιστολικὰ δελτάρια.

Εὐθηνία, ἀκρίβεια, ταχύτης.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΕΠ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 10

Τὸ καλλιτεχνικώτερον φωτογραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν. — Μηχανήματα τέλεια. — Ταχύτης. Τιμαὶ ἀσυναγώνιστοι.

Μεγεθύνσεις καλλιτεχνικαί.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
ΤΗΣ Β. ΑΥΛΗΣ
ΜΙΧ. ΑΡΝΙΩΤΟΥ

Ὁδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 42

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Καλλιτεχνικὴ ἐργασία

Τιμαὶ συγκαταβατικαὶ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗΣ

Γλύπτης

Διπλωματοῦχος τῆς Καλλιτεχν. σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἐργαστήριον ἐν τῇ ὁδῷ Ἀναπαύσεως

Τμῆμα μνημείων

Ἀναλαμβάνει τὴν κατασκευὴν καλλιτεχνικῶν μνημείων, ἀνδριάντων, προτομῶν, διακοσμήσεων.

Ὁ ζωγράφος κ. **Ε. Δούκας** εἰς τὸ ἐργαστήριόν του ἐν Μονάχῳ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝ ΜΟΝΑΧΩ.

Ἡ Ἑλλὰς ἐν Μονάχῳ. — Μοναχομανία Ἑλλήνων. — Τὰ Ἑλληνικὰ Προπύλαια. — Ἕλληνες καλλιτέχναι. — Ὁ ζωγράφος κ. Ἕκτωρ Δούκας.

ΡΘΩΣ εἶχεν ἀποκληθεῖ τὸ Μόναχον αἱ Ἀθῆναι τῆς Γερμανίας διὰ τὸν ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως ἐξωραϊσμὸν αὐτοῦ. Εἰς οὐδεμίαν δὲ τῶν Εὐρωπαϊκῶν πρωτευουσῶν αἰσθάνεται ὁ Ἕλλην ταξιδιώτης ἢ σπουδαστὴς διαθρυπτομένην τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν τοσοῦτον, ὅσον ἐν τῷ φιλελληνικωτάτῳ Μονάχῳ. Διότι πανταχοῦ εἰς τὰ μουσεῖα καὶ τὰς πινακοθήκας του, εἰς τὰς εὐρείας ὁδοὺς καὶ τὰ προπύλαιά του, εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς στοάς του, βλέπει ἀποτετυπωμένας εἰς τοιχογραφίας καὶ ἀγάλματα σκηνὰς τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας Ἑλλάδος, ἀναγεγραμμένα δ' ἐν τοῖς προπυλαίοις καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ μεγάλου ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος τῶν Ἑλλήνων.

Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν κοινωνίαν τῆς Βαυαρικῆς πρωτευούσης διαβλέπει τοὺς κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους συναφθέντας οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βαυαρῶν τοῦ 1833, ἐξ ἐκείνων, οἵτινες εἶχον συνοδεύσει εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν βαυαρὸν ἀλλ' ἀμέσως ἐξελληνισθέντα βασιλόπαιδα, τὸν πρῶτον αὐτῆς βασιλέα. Οὐδεὶς δὲ τῶν μεταγενεστέρων Ἑλλήνων ἀγνοεῖ ὁποῖον ἐνεργὸν μέρος ἔλαβον εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀρτισυστάτου τότε βασιλείου οἱ ἐξέχοντες Βαυαροὶ συνοδοὶ τοῦ Βασιλέως καὶ μετὰ ποίων συνεδέθησαν δεσμῶν δι' ἐπιγαμιῶν μεθ' Ἑλληνίδων πολυάριθμοι Βαυαροί, σχηματίσαντες τὰς ὑπαρχούσας ἔτι καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Βαυαρίᾳ βαυαροελληνικὰς οἰκογενείας. Εἰς τὸ Μόναχον δ' ἐτάφη, εἰς τὰς κατακόμβας τοῦ «Τεατίνερ κίρχε» ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων Βασιλεὺς κ' ἐπὶ τοῦ μνήματος αὐτοῦ διατηροῦνται ἡπλωμέναι αἱ μεθ' ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν κυανόλευκοι ταινίαι, αἵτινες συνέδεον τοὺς κατατεθέντας καὶ κατατιθεμένους ἀνὰ πᾶν ἔτος στεφάνους τῶν εὐγνωμονούντων Ἑλλήνων.

Ἀπ' αὐτῶν ἔτι τῶν ἀρχαιοπρεπῶν προπυλαίων τῆς Βαυαρικῆς πρωτευούσης φαίνεται δεσπόζουσα ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα. Ἀνεγερθέντα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς τοῦ Ἕλληνος Βασιλέως, ἐν τῇ διασταυρώσει τεσσάρων λεωφόρων, ἐνθυμίζουσιν ἀμέσως διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ ρυθμοῦ των τὸν μέγαν φιλελληνισμὸν τοῦ Περικλέους τοῦ Μονάχου, Λουδοβίκου· μετ' ἰδιαζούσης δ' εὐχαριστήσεως ὁ διερχόμενος ὑπὸ τὰς στοὰς των Ἕλλην ἀναγινώσκει εἰς πολυαρίθμους τοίχους τὰ ὀνόματα τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν ἐπιφανεστέρων φιλελλήνων.

Μετὰ τὰ προπύλαια δὲ ἐπισκεπτόμενος τὰς ἐπιμήκεις Στοὰς συγκινεῖται ἐπὶ πλέον βλέπων παρατεταγμένας εἰς τοιχογραφίας τὰς σπουδαιοτέρας σκηνὰς τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος τῶν Ἑλλήνων, γραφείσας ὑπὸ τῶν διαπρεπεστέρων ζωγράφων τῆς ἐποχῆς τοῦ ἑλληνομανοῦς ἐκείνου Βασιλέως. Ἀπὸ τούτων δὲ ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ περίφημον Στρατιωτικὸν Μουσεῖον εὑρίσκεται πρὸ ὁλοκλήρου βιβλιοθήκης περιεχούσης μέγα

μέρος τῆς στρατιωτικῆς ἱστορίας τῆς τε ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔτι, ἐφ' ὅσον αὕτη σχετίζεται πρὸς τὴν συμμετοχὴν φιλελλήνων Βαυαρῶν ἢ βαυαρικῶν ἐκστρατειῶν. Μεταξὺ δὲ τούτων ἐκθέσεις βαυαρικῶν ἐπικουρειῶν κατὰ τῶν Τούρκων κατὰ τὰ 1591—1598 καὶ πολλῶν στρατιῶν ἀπὸ τοῦ 1919 μέχρι τοῦ 1939· σπουδαιότερα δὲ καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα τοὺς Ἕλληνας εἶναι τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐν Ἑλλάδι δρᾶσιν τῶν Βαυαρῶν ἀπὸ τοῦ 1826 μέχρι τοῦ 1829 καὶ τὰ τῆς ἐπὶ βασιλέως Ὄθωνος, ὡς καὶ πολυάριθμοι ἐκθέσεις Ἑλληνικῶν ἀναμνήσεων καὶ ἀπομνημονευμάτων περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα, ὃν κατάλογον εἶχε δημοσιεύσει πρὸ πενταετίας ὁ ἡμέτερος κ. Σπ. Λάμπρος.

Διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν πολυαρίθμων Μουσείων καὶ τῶν δύο μεγάλων Πινακοθηκῶν δέν με ἤρκεσαν αἱ τρεῖς ἡμέραι ὅσας προώρισα διὰ τὴν ἐκ Μονάχου διέλευσίν μου. Μόλις δέ μοι ἐπήρκεσαν τετραπλάσιαι οὐχὶ πρὸς μελέτην, ἀλλ' ἁπλῆν παρέλασιν πρὸ τῶν ἀναριθμήτων καλλιτεχνημάτων τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. Κατὰ τὸς ἡμέρας ἐκείνας, γνωρίσας ἱκανοὺς τῶν ἐν Μονάχῳ Ἑλλήνων, πρώτιστα δὲ τὸν διαπρεπῆ Ἕλληνα ἐφημέριον Γερμανὸν Βλάχον καὶ τοὺς ἐγκατεστημένους ἐν τῇ πόλει Ἕλληνας καλλιτέχνας, εὑρισκόμενος δ' εἰς τοιοῦτο περιβάλλον μουσείων καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἑλληνικῶν ὀνομάτων καὶ εἰκόνων ἤρχισα ἐννοῶν τοὺς πολλοὺς λόγους, δι' οὓς οἱ διατρίψαντες, οἱ σπουδάσαντες ἐν Μονάχῳ νοσταλγοῦσι ἅμ' ἀπέλθωσι, πάσχοντες εἴδός τι μοναχομανίας. Συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο πλὴν τῶν ἄνω λόγων καὶ τὸ εἶδος τοῦ ἐκεῖ βίου καὶ τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῆς βαυαρικῆς πρωτευούσης, οἵτινες μοὶ ἐφαίνοντο ὡς οἱ ἀγαθώτεροι τῶν ἀποτελούντων τὴν σημερινὴν Γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν. Ἴσως ὅμως ἡμεῖς προπάντων οἱ Ἕλληνες διατιθέμεθα συμπαθέστερον πρὸς αὐτοὺς διότι εἴμεθα καὶ ἐθνολογικῶς γνωστότεροι εἰς αὐτοὺς, ἀφοῦ βλέπουν ἀνὰ πᾶν βῆμα πολλὰ ἐνθυμίζοντα εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνομανοῦς Βασιλέως των Λουδοβίκου τοσοῦτον ἐκτιμηθεῖσαν Ἑλλάδα καὶ εἰς πᾶν μουσεῖον ἢ πινακοθήκην του Ἑλληνικὸν καλλιτέχνημα ἢ ἐξ Ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως ἢ Ἑλληνικοῦ ἀρχαίου ἢ νεωτέρου θέματος δημιουργηθέν.

Εἰς τὸ Μόναχον ὀφείλομεν οἱ νεώτεροι Ἕλληνες τοὺς ἀριστεῖς οὐ μόνον τῆς παρ' ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν γένει ζωγραφικῆς τοὺς διεθνεῖς καταστάντας καλλιτέχνας Γύζην, Ἰακωβίδην καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων τὸν Βικάτον καὶ ἄλλους ἐν Μονάχῳ τελειοποιηθέντας.

Σήμερον ὀλίγοι παραμένουν Ἕλληνες ζωγράφοι ἐν Μονάχῳ· μεταξὺ τούτων καταλαμβάνει ὁσημέραι καλλίστην θέσιν, ζῶν ὡς καλλιτέχνης ἐν αὐτῇ τῇ κοιτίδι τῶν διεθνῶν ζωγράφων ὁ ἐκ Σμύρνης νεαρὸς καλλιτέχνης κ. Ἕκτωρ Δούκας ἱκανοὺς γράψας πίνακας, εἰδικώτερον δ' ἐπιτυγχάνων εἰς προσωπογραφίας· καίτοι δ' ἐγκατασταθεὶς ἐκεῖ καὶ νυμφευθεὶς μετὰ Γερμανίδος, παραμένει ἐνθουσιώδης Ἕλλην, ὀνομάσας καὶ τὸ μονογενὲς θυγάτριόν του «Ἑλλάδα». Ἀλλ' εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ὅπως τοιοῦτοι καλλιτέχναι ἐγκαθίστανται καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὅπως συντελῶσιν καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἐν αὐτῇ κίνησιν, συγκεντρούμενοι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τῆς Τέχνης κοιτίδι.

(Ἐκ τῶν ἀνεκδότων «Ἀπομνημονευμάτων» μου)

Τ. ΑΜΠΕΛΑΣ

Σπυρίδων Φαραντάτος
Διπλωματοῦχος τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν

ΙΩΑΝΝΑ ΟΥΙΛΣΟΝ ΤΡΑΙΦΟΡΟΣ

Αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνομα τῆς Ἀγγλοελληνίδος καὶ φιλελληνίδος ποιητρίας, τὴν ὁποίαν, γνωστοτάτην ἤδη εἰς τὴν φιλολογίαν, παρουσιάζομεν σήμερον καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινόν. Ζῇ ἀπὸ ἐτῶν ἀθορύβως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἡ ἔμπνευσις της ἔχει τὴν Ἀττικὴν διαύγειαν μαζὶ μὲ τὸ διαφανόμενον κάποτε χιοῦμορ τῆς Πατρίδος της. Μία ἄρτι ἐκδοθεῖσα συλλογή της ὑπὸ τὸν τίτλον «Hymus and other Poems» περιέχει ποιήματα, ἀπὸ τὰ καλλίτερα γραφέντα εἰς τὸ Χριστιανικὸν μοτίβο.

Εἶναι ἡ συλλογὴ αὐτὴ μικρά, ἀλλ' εἶναι εἰλικρινὴς καὶ καλοδουλευμένη.

Ἡ ἔμπνευσις τῆς ποιητρίας ἐν τούτοις, δὲν εἶναι μονομερής. Ἔχει δημοσιεύσει μίαν σειρὰν παιδικῶν ποιημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ πρωτοτυπία των καθιστᾷ εὐάρεστα ὄχι μόνον εἰς τὰ παιδία.

Ἰδοὺ ἀκόμη καὶ ἓν ἐρωτικὸν ποίημά της, τὸ ὁποῖον ἔχει ὅλην τὴν αἰθεριότητα τῆς Ἀγγλικῆς αἰσθήσεως:

ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ

Γύρεψα μέσ' στὸν κῆπό μου τὰ πειὸ ὤμορφα λουλούδια
Καὶ τὸ ἀπομεσήμερο τὰ μάζεψα ἕνα-ἕνα
Κι' ἔπλεξα τῆς ἀγάπης μου δροσάτο ἕνα στεφάνι,
Ποῦ πειὸ λεπτὸ κι' εὐωδιαστὸ δὲν εἶν' ἄλλο κανένα.

★

Ὅμως ποτὲ δὲν κόσμησε μ' αὐτὸ τὸ μέτωπό της...
Τ' ἄνθη πειὰ μαραθήκανε κι' ἐσβύστηκε μαζύ
Καὶ ἡ γλυκύτατη πνοὴ ποῦ ἐχύνανε τριγύρω
Μὰ πάντα μέσ' στὸ στῆθός μου τὸ ἄρωμά τους ζῇ.

Μεταφραστὴς ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΖΕΥΣ ΘΑΥΛΙΟΣ

Vincenzo Costanzi — Zeus Thaulios, *ἐν* «Athenæum,» Studi Periodici di Litteratura e Storia.— Pavia 1913. p. 406—411.

ΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ μελέτη ἐδημοσιεύθη πρό τινος ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Πίσῃ Πανεπιστημίου κ. Βικεντίου Costanzi ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἀθηναίῳ».

Ἡ μελέτη αὕτη ἀφορᾷ νέον ἐπίθετον τοῦ Διός, τὸ πρῶτον ἤδη γνωριζόμενον ἐκ τινων Θεσσαλικῶν ἐπιγραφῶν ἐσχάτως ἀνακαλυφθεισῶν· εἶναι δὲ τοῦτο *Θαύλιος*. Δύο ἐπιγραφὰς εὗρεν ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος, τὴν μὲν μίαν ἐν Φαρσάλῳ ἐπὶ θράχου ἐν τῷ περιβόλῳ Τουρκικοῦ τεμένους, ὑπερκειμένου τῆς αὐτόθι πηγῆς, μετεσχηματισμένου εἰς βάθρον πρὸς γόμφωσιν ἀναθήματος, ἣν καὶ ἡμεῖς εἴδομεν, τὴν δ' ἑτέραν ἐν Φεραῖς. Ἁπλῶς δὲ τούτων μνείαν ἐποιήσατο οὗτος ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς *Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας (1907)*, μάλιστα δὲ τῆς πρώτης. Ἑτέρας δὲ δύο ἐπιγραφὰς εὕρομεν ἡμεῖς, μίαν ἐν Κολοκλόμπας, τρεῖς ὥρας ἐντεῦθεν τῶν Φαρσάλων, ἐπὶ τῷ Ἐνιπεῖ, καὶ ἑτέραν ἐν Φεραῖς, ἄλλην τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρβανιτοπούλου εὑρεθείσης.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων, τὴν πρώτην ἐδημοσίευσεν ὁ βαρῶνος Hiller von Gärtringen ἐν *Hermes* (τόμ. XLVI, 1911, σ. 154 καὶ ἑ.), καθ' ἡμετέραν ἀνακοίνωσιν, διὰ μακρῶν ἀναπτύξας αὐτήν, ἑτέραν δὲ εὕρομεν τῷ 1913 ἐν Φεραῖς, ἣν δημοσιεύομεν ἐν τῇ *Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι* τοῦ 1913.

Τὴν μελέτην τοῦ βαρώνου Hiller ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ μεταφράσας ἐδημοσίευσεν ὁ καθηγητὴς κ. Μιχ. Κρίσπης ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς ἐν Ἀλμυρῷ Φιλαρχαίου Ἑταιρείας «Ὄθρυς» (ἐν τεύχει Ζ', σ. 25). Ἐπὶ ταύτης δὲ ὁ κ. Costanzi ποιεῖται ἐκθεῖαν κριτικὴν μελέτην περὶ τῆς παραγωγῆς καὶ σημασίας τοῦ νέου τούτου ἐπιθέτου τοῦ Διός, ὅπερ μόνον ἐν ταῖς ἄνω Θεσσαλικαῖς ἐπιγραφαῖς ἀπαντᾷ, οὐδαμοῦ δ' ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ λεξικῷ ὅμως τοῦ Ἡσυχίου ἀπαντᾷ ἡ λέξις *Θαῦλος* καὶ *Θαῦμος*. Ὁ Hoffmann ὑπέλαβεν ὅτι τὸ *Θαῦμος* εἶναι παραφθορὰ τοῦ *Θαῦλος*. Ὁ κ. Hiller ὅμως προτιμᾷ τὴν διὰ τοῦ λ ἀνάγνωσιν καὶ διορθοῖ τὸ *Θαῦλος* εἰς *Θαύλιος* ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Ἡσυχίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Θεσσαλικῶν ἐπιγραφῶν, ἣν ἀποκρούει ὁ κ. Costanzi. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ *Θαῦλος* εἶναι ταυτόσημον τῷ *Ἄρης*, τὸ δὲ *Θαύλιος* εἶναι ὡς ἐπίθετον τοῦ Διός. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὸν Hoffmann τὸ δασὺ *θ* ἐν ἀρχῇ καὶ μέσῳ τῆς λέξεως ἀντιμάχεται πρὸς τὴν Μακεδονικὴν φωνητικὴν ὡς καὶ τὸ φ, ταῦτα δὲ παρὰ Μακεδόσιν ἀντικαθίσταντο διὰ τῶν ἀντιστοίχων μέσων δ καὶ *β* (ὡς *Ξανθικός*, =*Ξανδικός*, *Ξάνθος*— *Ξάνδος*, *Θούριδες*=*Δούριδες*, *Φέρροια*=*Βέρροια*, *Φίλιππος*=*Βίλιππος*, *Φοιβηὶς*=*Βοιβηΐς*), κατὰ ταῦτα καὶ τὸ *Θαῦλος* το Ἡσυχίου=*Δαῦλος* μακεδονικῶς.

Ὁ Solmsen ἐν Hermes (XLVI, σ. 286—291) γράφων περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος δείκνυται ὀλίγον εὐχαριστημένος ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ, ὃν ὑπώπτευσεν ὁ Bechtel τοῦ *Θαῦλος* πρὸς τὸ ἀρχαῖον Γερμανικὸν dau=*τεθνεὼς* καὶ πρὸς ὁμοίας λέξεις ἐν τῇ Γοτθικῇ, ὥστε *θαύλων*, ἐξ οὗ ἐπωνυμάσθησαν οἱ *Θαυλωνίδαι*, γένος ἐν Ἀττικῇ, νὰ ἰσοδυναμῇ τῷ *φονεύς*: ἰσχυρίζεται ὅμως ὅτι ἡ ῥίζα *θαυλ*—δέον νὰ παραλληλισθῇ τῇ ῥίζῃ daul—τοῦ φρυγολυδικοῦ *Καυδαύλης*, ἣν ὁ Ἱππῶναξ ὀρθῶς ἡρμήνευσε *κυνάγχα* ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ θρακοφρυγικοῦ ὀνόματος *δάος*, σημαίνοντος, καθ' Ἡσύχιον, *λύκον*, ᾧ φαίνεται συναφὴς ἡ ἔννοια *στραγγαλιστής*.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ *Θαῦλος* σημαίνει μακεδονιστ τ"*Ἄρης* καὶ ἁρμόζει εἰς τοῦτον ἡ ἐπωνυμία *φονεύς*, ἐν τῷ ὀνόματι Θαυλωνίδαι παρέμεινεν ἡ ἀρχικὴ σημασία *τραγγαλισταί*. Πράγματι, λέξις τις ἐνδέχεται νὰ ἔλαβεν ἐξ ἀπωτάτης ἀρχαιότητος ἐκδοχὴν ὑπερβάλλουσαν τὸ ἐτυμολογικὸν αὐτῆς σημαινόμενον. Οὕτω, ἐπιφέρει ὁ κ. *Costanzi*, πρὸς δήλωσιν τοῦ *φονεύω* ἐνδέχεται νὰ μετεχειρίσθησαν λέξιν δηλοῦσαν κυρίως *στραγγαλίζω*. Πλὴν τούτου εἶναι πιθανὸν ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Ἄρεως παρεδλήθη πρὸς τὸ τοῦ *λύκου* καὶ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι *θαῦλος* ἐπεκράτησεν ὕστερον ὡς ἰδέα τοῦ *στραγγαλιστοῦ*. Δὲν εἶναι δὲ παράδοξον, συμπεραίνει ὁ κ. *Costanzi*, *Θαῦλος* νὰ ἐσήμαινεν ἀρχικῶς αὐτὸν τὸν *λύκον*, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ὁποίου εἰκονίζετο ἡ τῷ Ἄρει ἀντίστοιχος θεότης, τηροῦντος οὕτω τοῦ μακεδονικοῦ ὀνόματος πολύτιμον ἴχνος τῆς ἀρχικῆς εἰκονίσεως τῶν θεῶν ὑπὸ μορφὴν θηρίων.

Αἱ θεσσαλικαὶ λοιπὸν ἐπιγραφαὶ ὑπὸ τύπον *Ζεὺς Θαύλιος* προσήνεγκον ἡμῖν μέσον ὅπως διαφωτίσωμεν τὴν διάδοσιν λατρείας, ἥτις ἔλκουσα τὴν κατάγωγὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἔτι συνηνωμένοι ἐν τοῖς κοιλάσι τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τοῦ Ἀλιάκμονος, ὑπέστη διαφόρους τύχας καὶ προσέλαβεν ἰδιάζουσαν φυσιογνωμίαν ἐν ταῖς χώραις, ἔνθα ἑκάστη Ἑλλ. φυλὴ ἐξηκολούθησεν ἀνεξαρτήτως τὴν τέλεσιν θρησκευτικῶν τύπων εἰσαχθέντων ἐκ τῆς κοινῆς Μακεδονικῆς λατρείας καὶ ἕδρας. Ἐκερδήσαμεν προσέτι, ἐπιλέγει ὁ κ. Constanzi, *ἀπόδειξιν τῆς στενῆς ἐθνικῆς συγγενείας Μακεδόνων καὶ Μεσημβρινῶν Ἑλλήνων, ἂν καὶ δὲν χρειάζονται περισσότεραι ἀποδείξεις πρὸς ἀπόδειξιν ἀληθείας, ἥτις οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ παραγνωρισθῇ.*

Εἰς ταῦτα τί δύναται ν' ἀντείπῃ ὁ Βούλγαρος καθηγητὴς Καζάρωφ, ὁ διϊσχυρισθεὶς ἐν *Revue des Etudes Grecques* τοῦ 1910 (σ. 243—254) ὅτι οἱ Μακεδόνες δὲν ἦσαν Ἕλληνες;

Ἐν Ἀλμυρῷ, τῇ 8ῃ Μαΐου 1914

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

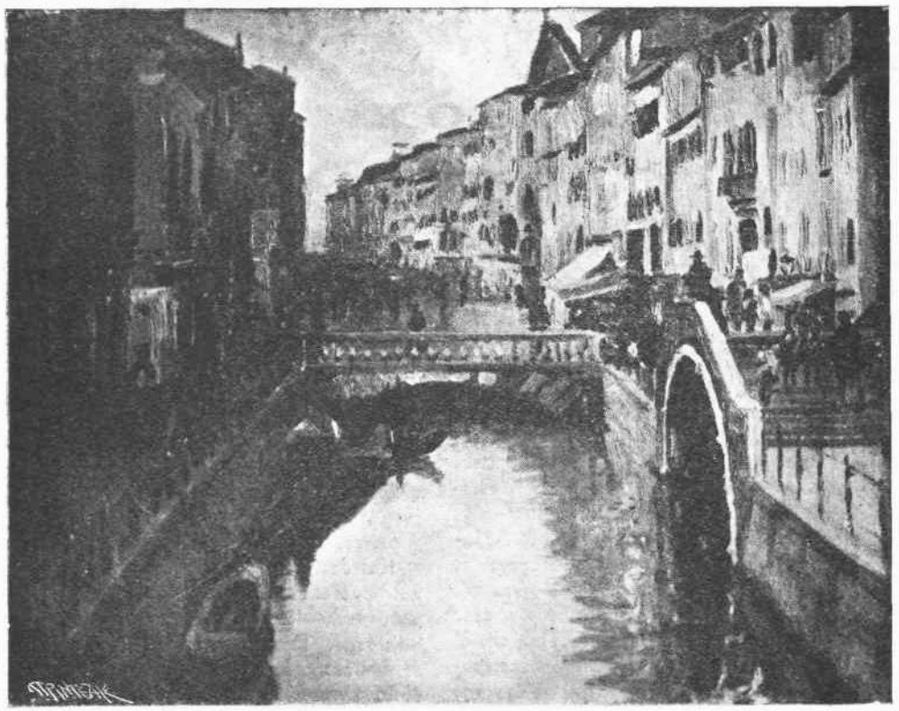

Βενετία.—Ὁδὸς Γαριβάλδη

Πίναξ Ε. Δούκα

Ἡ κόρη μου «Ἑλλὰς»

Σχεδιογράφημα Ε. Δούκα

Ἡ δεσποινὶς **Τζούλια Ἀμπελᾶ**

Προσωπογραφία Ε. Δούκα

Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ*

ΙΝΕ τὰ δημοτικὰ ἄσματα μέχρι σήμερον ἡ μόνη φιλολογία τὴν ὁποίαν παρήγαγον οἱ Βούλγαροι. Μέρος τούτων ἐδημοσιεύθη ἐν Πέστῃ, Μόσχᾳ καὶ Βελιγραδίῳ·[1] ἀλλὰ καὶ πόσα ἐπαναλαμβάνονται καθ' ἑλάστην εἰς τὸν ἦχον τοῦ μικροῦ αὐλοῦ τὸν ὁποῖον οἱ χωρικοὶ ὀνομάζουσι *σβίρκα* ἢ εἰς τὴν τρίχορδον *γύσλαν* τὰ ὁποῖα οὐδέποτε συνελέχθησαν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ συλλεχθῶσιν! Εἰς τὰς συνθέσεις ταύτας δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ τις οὐδεμίαν τῶν ἰδιοτήτων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δίδουσι τὸ κάλλος τοῦ *πισμὸς* τῆς Σερβίας καὶ τῶν *τραγουδιῶν* τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἡ δημοτικὴ Ἑλλ. ποίησις κατέχει τὸ σπάνιον προνόμιον νὰ παρουσιάζῃ ἡμῖν σχεδὸν πάντοτε ἀρχαῖα αἰσθήματα ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀγνότητι. Ἐν αὐτῇ ἀνευρίσκει τις οὐ μόνον ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαίας μυθολογίας—δηλαδὴ τὰς νύμφας, τὰς Σειρῆνας εἰς τὸν Τάρταρον—ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς συγκινεῖ περισσότερον ἀκόμη, δηλ. φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἥτις δὲν ἔχει τι οὔτε τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης οὔτε τῆς χριστιανικῆς, καὶ ἡ ὁποία μᾶς ἐπαναφέρει εἰς ἀνθηρὰς ἐποχὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πλῆθος ἀρχαίων συνηθειῶν, πλῆθος μεταφορικῶν σκηνῶν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ἢ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς πλαστικῆς δὲν ἔχουσι καλλίτερον ὑπομνηματιστὴν ἀπὸ τὰ ἄσματα τῶν χωρικῶν μεταξὺ τῶν νέων Ἑλλήνων· δύναταί τις μάλιστα νὰ προβῇ ἔτι περαιτέρω. Ἡ τέχνη καὶ ἡ ποίησις ἐν τῇ Ἀττικῇ κυρίως ἐξέλεγον τὰς ὑποθέσεις των μεταξὺ τῶν ἀρχαίων παραδόσεων, συνήθως δὲ οὐχὶ μετ' εὐχεροῦς φιλοκαλίας· ἀλλ' ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, ὅπερ παρουσιάζουσι οἱ διάσημοι τεχνῖται, ἔζη τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ· ἡ ψυχὴ αὕτη ἁπλουστέρα δὲν ἀνευρίσκεται εἰς τὰ τραγούδια τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Βοιωτίας, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου; Ἀπεδύθησαν τινὲς εἰς τὸ ἔργον ὅπως ἀναγνωρίσωσι ἐν τῇ *ρωμαϊκῇ* γλώσσῃ διάλεκτον ἀττικήν, ἥτις δὲν ἐγράφετο μέν, ὡμιλεῖτο ὅμως ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Περικλέους καὶ πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν χωρικῶν, δηλαδὴ τοῦ κατωτάτου λαοῦ. Τὰ αἰσθήματα τῆς τάξεως ταύτης τοῦ λαοῦ, διετηρήθησαν ἐν μέρει καθὼς καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆς εἰς τὰ τραγούδια.

Πλὴν τῶν καθ' ὅλου ἐθνικῶν ἰδεῶν, ἀκόμη καὶ ἡ βραχύτης τῶν ἀσμάτων τούτων, ἡ διάκρισις μεθ' ἧς ὁ ποιητὴς ἐκ μιᾶς λέξεως δίδει τελείαν εἰκόνα, ἡ

*) Ἀπόσπασμα ἐκ παλαιᾶς μελέτης τοῦ χρηματίσαντος ἐν Ἀθήναις Διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς Albert Dumont, πραγματευομένης περὶ τῆς φιλολογίας τῶν Βουλγάρων ἀρκετὰ χαρακτηριστικῆς καὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ λαοῦ τούτου μέχρι τοῦ 1874.

1. Ἡ κυρία Δώρα δ' Ἴστρια κατέγινεν εἰς τὰς σλαυικὰς παραδόσεις αἵτινες ἐμπνέουσι τὰ ἄσματα ταῦτα καὶ ἔγραψε πῶς οἱ Βούλγαροι ἐδοκίμαζον νὰ ζωγραφίσουν τὴν ποιμενικὴν ζωήν.

ἀπουσία ἀνωφελῶν λεπτομερειῶν, ἡ κυριολεξία τῶν ἐπιθέτων, ἡ ἑνότης ὅλων τῶν μερῶν τῶν ἀναγκαίων πρὸς μόρφωσιν ἑνὸς ὅλου, τὸ αἴσθημα τῆς τέχνης, ἅπασαι αἱ ἰδιότητες αὗται ἃς ὁ Ἕλλην χωρικὸς ἔχει ὁρμεμφύτως, δὲν εἶνε ἀρά γε κληρονομία τῶν ἀρχαίων αὐτοῦ προγόνων; Τὰ κλέφτικα ἄσματα ἔχουσι καὶ ἄλλην ἀξίαν· ἀλλὰ ταῦτα, χωρὶς νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς νεότητος, τῆς εἰλικρινείας, τοῦ πνεύματος, τοῦ πατριωτισμοῦ τὰ ὁποῖα ἀνευρίσκομεν εἰς ἕκαστον στίχον του, ἀρκοῦσι ὥστε νὰ συγκινήσωσι οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ Σερβικὴ ποίησις ἔχει ὅλην τὴν δυνατὴν χάριν, ὅλην τὴν λαμπρότητα τῆς φυλῆς ἡ ὁποία ἐδημιούργησεν αὐτήν. Ἡ ποίησις αὕτη ψάλλει τὰς μάχας, τοὺς ἥρωας τῆς ἀνεξαρτησίας, τὰς ἰσχυρὰς τοῦ ξίφους πληγὰς καὶ τὰς αἱματηρὰς συμπλοκάς: ψάλλει τὸ κάλλος τῶν ξανθῶν γυναικῶν· ἐξυμνεῖ τὰς μυστηριώδεις δυνάμεις τῆς φύσεως, καὶ ἅπαν τὸ ἐθνικὸν πάνθεον, ὅπερ ἡ νέα θρησκεία δὲν ἠδυνήθη ν' ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς μνήμης τῶν Σλαύων· οὔτε εὐφυΐας, οὔτε λεπτότητος, οὔτε καὶ ἁρμονίας στερεῖται· ἀποπνέει αὕτη δύναμιν καὶ ἐλπίδα.

Δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ τις παρόμοιον τι εἰς τὰ ἄσματα, τὰ ὁποῖα κατ' ἐπανάληψιν ψάλλουσιν οἱ Βούλγαροι χωρικοί. Ταῦτα συνήθως εἶνε ἐπεισόδια εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ποιητὴς σπανίως γνωρίζει νὰ συνθέσῃ ἕν τι ὅλον. Ἡ θέσις, ἡ ἀκολουθία τῶν ἰδεῶν εἶνε βαρὺ φορτίον φαίνεται διὰ τὰ ὀκνηρὰ ταῦτα πνεύματα· μόλις ἀρχίζει τὸ ποίημα καὶ ταυτοχρόνως λαμβάνει ἄλλην διεύθυνσιν καὶ οὐχὶ σπανίως οὔτε οἱ ἀκροαταὶ οὔτε οἱ ἄδοντες παρατηροῦσι τοῦτο. Ἐνίοτε τόση εἶνε ἡ ἀπλότης τῶν δημιουργημάτων τούτων ὥστε θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἀκούει ἄσματα τῶν παίδων. Τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν ποιήσεων τούτων δὲν εἶνε παρὰ δοκίμια καὶ ψελλίσματα. Ὅ,τι συντελεῖ ἔτι ἵνα καταστήσῃ τὰ προϊόντα ταῦτα παραδοξότερα εἶνε ὅτι ὁ Βούλγαρος ὑρίσταται τὴν ἐπιρροὴν ἰδεῶν ἃς ἐννοεῖ κακῶς ὡς λ. χ. χριστιανικὰς διδασκαλίας, καὶ ὅτι ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν αὐτῆς φαντάζεται συνθέσεις ὧν τὸ ἀρτιμελὲς ἐλάχιστον ἔχει θέλγητρον δι' ἡμᾶς. Παραδείγματος χάριν ἀπὸ ἄσμα τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουσι οἱ χωρικοὶ ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θερισμοῦ: «Ἡ Παρθένος ἦλθε εἰς τὸ ὡραῖον μοναστήριον· — ἦλθε διὰ νὰ κοινωνήσῃ. — Ἡ μεγάλη Παρασκευὴ ἀνάπτει τὰ κηρία, — ἡ ἁγία Κυριακὴ ἀνάπτει ἄλλα. — Ἡ Παρθένος θέλει νὰ ἐξομολογηθῇ. — Πάτερ μου, συνήντησα τρία δένδρα εἰς τὸν δρόμον μου, — κατηράσθην τὰ τρία δένδρα. — Ἡ Παρθένος Μαρία ἐκοινώνησεν, — ἡ Παρθένος ἐγκατέλιπε τὸ μοναστήριον.»

Καὶ ἄλλο: «Ὁ νέος ἔρχεται μετὰ τριάκοντα ἡμερῶν ἀδοιπορίαν. — Ἔρχεται διὰ νὰ νυμφευθῇ τὴν μνηστήν αὐτοῦ. — Ἡ μνηστὴ βλέπουσα αὐτὸν δὲν λέγει τίποτα. — Μνηστή μου, θέλεις νὰ μὲ ὑπανδρευθῇς; — Ναί, θέλω, σὲ περιμένω ἀπὸ τριῶν ἐτῶν. Ἡ μνηστή σου νομίζει ὅτι ἀποθνήσκει. — Ἀδελφή μου, λάβε τὸ μανδύλιόν μου ἀπὸ τὸ κιβώτιον. — Φύλαττε τὸ μανδύλιόν μου ὡς ἐνθύμημα τοῦ θανάτου μου».

Ἐν τῷ δευτέρῳ διαβλέπομεν τοὐλάχιστον οὐσίαν τινά· ἀλλ' ἐν τῷ πρώτῳ:...

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις κάπως τὸ διαφέρον τῶν ἀσμάτων τούτων πρέπει νὰ σπουδάσῃ αὐτὰ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ ἔνθα ὁ κάτοικος μετὰ τοῦ ὁποίου ζῇ τις τὰ σχολιάζει ἐν τῇ ἀγνοίᾳ του ἀδιαλείπτως.

Τὰ ἄσματα ταῦτα ἀποπνέουσι τὸ αἴσθημα περὶ τῶν ἀρχόντων: ὁ χωροφύλαξ, ὁ ἁπλοῦς ζαπτιές, διαδραματίζει ἐκεῖ μέγα πρώσωπον· ὁσάκις οὗτος παρουσιάζεται, φέρει εἰς πέρας τὰ πάντα· εἶνε ἡ ἐξουσία καὶ ἡ δύναμις. Εὑρίσκει τις εἰς τὰ ἄσματα ταῦτα λάον συνειθισμένον νὰ ὑποτάσσηται· μόλις καὶ μετὰ βίας αἰσθάνεταί τις ἐνίοτε ὅτι ἐν τοῖς στίχοις τούτοις ζῇ ὁ πόθος τῆς ἀνεξαρτησίας. — Οἱ Βούλγαροι δὲν ἔχουσιν ἐθνικὸν ἥρωα καὶ φαίνονται ὅτι οὐδὲν ἔχουσιν ἐθνικὸν ἔνειρον. Ἐν τούτοις ἡ φυλὴ αὕτη δεικνύει ὅτι ἔχει ἰσχυρὰ πάθη. Εἶναι βραδεῖα, περιωρισμένη εἰς ἑαυτήν, στρέφει δὲ καὶ μεταστρέφει τὴν σκέψιν, ἡ ὁποία τὴν βασανίζει.

Ἐνίοτε ἡ μεταμέλεια ἀναλύεται μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἄσματα ταῦτα· τοῦτο δὲ εἶναι αἴσθημα ἄγνωστον εἰς τοὺς Ἕλληνας. Τὰ πρόσωπα τῶν Βουλγαρικῶν ἀσμάτων αὐτοκτονοῦσι συνεχῶς· ἐγκαταλείπουσι μετ' ἀσθενοῦς χαρᾶς τὸν ἀποτρόπαιον τοῦτον κόσμον. Τίς Ἕλλην ἐφαντάσθη ποτὲ ὅτι ἡ ζωὴ ἠδύνατο νὰ τοῦ εἶναι βάρος; Εἰς τὸν Ἅδην αἱ ὡραῖαι κόραι κλαίουσι καὶ οἱ ὡραῖοι νέοι θρηνοῦσι. Τὰ πάντα εἶναι καλλίτερα τοῦ σκότους· ὁ παράδεισος εἶναι ἡ γῆ, τὴν ὁποίαν φωτίζει ὁ ἥλιος. — Ἀπὸ πεντηκονταετίας δὲν ἐγίνοντο πλείονες τῶν τριῶν αὐτοκτονιῶν ἐν Ἑλλάδι, πρὸς τούτοις δὲ μεταξὺ αὐτῶν αἱ δύο ἐξηγοῦνται ὡς προελθοῦσαι ἐξ ἐπιρροῆς κατωφανῶν εὐρωπαϊκῶν ἰδεῶν.

Τὰ βουλγαρικὰ ἄσματα εὐχαρίστως διηγοῦνται σκληρότητας καὶ ἀπανθρωπίας, περιγράφουσι πτώματα διαμελισθέντα, κεφαλὰς ἀποκοπείσας τοῦ σώματος, λάρνακας πλήρεις αἵματος θερμοῦ ἀκόμη. — Ὁ Ἕλλην οὐδέποτε σταματᾷ εἰς τοιαύτας εἰκόνας: ἐὰν διηγῆται αὐτάς, ἀποστρέφει τοὺς ὀφθαλμούς.....

Ἀθήνησι, 1914 ΣΠΥΡΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Γεώργιος Ἄψης
Διπλωματοῦχος τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ *)

Τὸ ἐμπόριον τῶν βιβλίων

Εἷς τῶν γνωστοτέρων Ἄγγλων ἐκδοτῶν, ὁ Οὐίλιαμ Χάϊνμαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ταξειδίου του τινὸς ἐν Ἀμερικῇ ἐνεπιστεύθη πρὸς τοὺς «Καιροὺς» τῆς Νέας Ὑόρκης, τὰς ἀτυχίας τοῦ ἐπαγγέλματός του. Φαίνεται ὅτι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἐμπόριον τῶν βιβλίων δὲν εἶνε ὅσον νομίζεται ἐπικερδὴς ἐπιχείρησις, καθ' ὅσον ὡς ἐδήλωσεν ὁ Ἄγγλος ἐκδότης οὐδέποτε τὰ βιβλία ἔσχον τόσον βραχὺν βίον καὶ τόσους ἐχθροὺς ὅσον σήμερον. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι σήμερον βιβλίον τι ἀποθνήσκει ἅμα τῇ ἐμφανίσει του. Τοῦτο ἀποδοτέον τὸ μὲν εἰς τὴν μεγάλην παραγωγὴν καὶ τὰς νέας πάντοτε ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ, τὸ δὲ εἰς τὸν ἐπιτυχῆ συναγωνισμὸν τῶν ἐφημερίδων καὶ τὰ διάφορα νεώτερα θεάματα ὡς ὁ κινηματογράφος, ἐν ᾧ αἱ διάφοροι ἱστορίαι ἐκτυλίσσονται καλλίτερον ἢ ἐν βιβλίῳ· Ἕτερος μέγας ἐχθρὸς τοῦ βιβλίου, τοὐλάχιστον ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶνε ἡ καλοκαιρία, καθ' ὅσον ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς τὸ κοινὸν ἀναγινώσκει ὀλιγώτερον διότι προτιμᾷ νὰ ἐξέρχεται τῶν οἰκιῶν.

Διὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην ὁ ἥλιος τοῦ Ὀκτωβρίου ἀποτελεῖ καταστροφήν.

Τὸ βιβλίον τοῦ Σάχου

Ὁ συνταγματάρχης Ροὺζβελτ πρώην πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὅστις ἔχει τὴν μανίαν νὰ συλλέγῃ τὰ καλοενδεδυμένα βιβλία δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ χῇ εἰς τὴν συλλογήν του βιβλίον τῆς ἀξίας ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Σάχου τῆς Περσίας.

Πρόκειται περὶ τοῦ χειρογράφου τοῦ Κορανίου, δῶρου τοῦ Ἐμίρου τοῦ Ἀφγανιστὰν πρὸς τὸν Σάχην. Τὸ δέσιμον τοῦ βιβλίου εἶνε πολυτελέστατον· ἔχει δὲ ἐξώφυλλον ἐκ χρυσοῦ πάχους ἑπτὰ χιλιοστομέτρων. Οἱ ἐπ' αὐτοῦ πολύτιμοι λίθοι εἶνε 109 ἀδάμαντες, 122 ρουβίνια καὶ 168 μαργαριτάρια.

Τὸ ὅλον ἔργον περικλείεται ἐντὸς ἀργυρᾶς θήκης φερούσης καλλιτεχνικωτάτας συμβολικὰς παραστάσεις τοῦ Κορανίου καὶ ὑπολογίζεται ὡς ἔχον ἀξίαν ἄνω τῶν 800 χιλιάδων φράγκων.

Τὰ ἀπηγορευμένα βιβλία

Ἡ Παπικὴ Ἐκκλησία ἔχει ἀπὸ πολλῶν χρόνων τὸ σύστημα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναγνώσεως τῶν βιβλίων ἐκείνων, ἅτινα ἤθελε κρίνει ἀντιθρησκευτικά. Εἶνε ὁ περίφημος «Κατάλογος» (Ἴντεξ λιμπρόρουμ προχιμπιτόρουμ.) Τὸ σύστημα τοῦτο κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξε ὁραστηριώτατον· οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ἀπηγορευμένον βιβλίον, ἐπὶ ἀπειλῇ ἀφορισμοῦ· ἄρα δὲν ἐπωλεῖτο· ἄρα ἐζημίου τὰ μέγιστα συγγραφεῖς καὶ ἐκδόται. Σήμερον ὅμως ἐνῷ οἱ αὐστηροὶ πιστοὶ καθολικοὶ μένουσιν ὑποτεταγμένοι εἰς τὴν παπικὴν διαταγήν, πολλοί, πλεῖστοι ἄλλοι, εἴτε ἐλευθερόφρονες, εἴτε καὶ ἄθεοι ἢ ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὴν θρησκείαν ἀγοράζουσι καὶ ἀναγινώσκουσι τὰ ἀπηγορευμένα βιβλία. Μάλιστα τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐκυκλοφόρησαν καὶ κυκλοφοροῦσι περισσότερον, παρὰ πρὶν ἢ καταλεχθῶσιν εἰς τὸν «Κατάλογον» διότι ὁ κόσμος κινεῖται ἀπὸ περιέργειαν νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἀπηγορευμένον καρπόν.

Ὁ κατάλογος εἶνε ἐκδεδομένος ὑπὸ τῆς Παπικῆς Αὐλῆς εἰς ἰδιαίτερον τομίδιον, οὗ ἡ ἀνάγνωσις ὅμως δὲν εἶνε εὔκολος, πρώτιστα διότι εἶνε γεγραμμένος εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ δὲν περιέχει ἁπλοῦν κατάλογον τῶν τίτλων τῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ τὰς παπικὰς βούλλας, προοίμιον, σημειώσεις, ἐπεξηγήσεις περὶ τῶν καταδικασθέντων βιβλίων. Κατὰ τοῦτο ὑπάρχει μία βαβυλωνία γλωσσῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, διότι οἱ τίτλοι τῶν βιβλίων ἀναγράφονται εἰς τὴν πρωτότυπον ἑκάστου γλῶσσαν, καὶ διασταυροῦνται τοιουτοτρόπως ἡ ἀγγλική, ἡ γερμανική, ἡ γαλλική, ἡ πολωνική, ἡ ἱσπανική καὶ πορτογαλλική, ἡ ὁλλανδική καὶ ἐπὶ τέλους πᾶσα γλῶσσα καὶ διάλεκτος τοῦ κόσμου.

Τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ Γαλλικὰ ἔργα ἐν τῷ Καταλόγῳ. Αἱ μελέται τοῦ Δεκάρτ ἀπαγορεύονται. Ὁ Μαλιβράνς καὶ ὁ Φενελὼν φραγγελίζονται. Ἡ φυσικὴ θρησκεία τοῦ Ἰουλίου Σιμὼν καταδικάζεται. Ἐπίσης οἱ Ἱστορικοὶ τῆς Γαλλίας ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον καταδικάζονται, ὁ Ταίν διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας, ὁ Λαμενναὶ δι' ὅλα του τὰ ἔργα, ὁ Ἐγδὰρ Κινέ, ὁ Σαϊντ-Μπέβ, ὁ Στούαρτ Μίλλ. Αὐτὸς ὁ Κουζὲν διὰ τὴν «Σειρὰν τῆς Φιλοσοφίας» καὶ ὁ Βουρνοὺφ διὰ τὴν Φιλοσοφίαν τῶν Θρησκευμάτων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Βολταῖρον καὶ τὸν Ρενὰν ὅλα των σχεδὸν τὰ συγγράμματα παραδίδονται εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

Ὁ παπικὸς Κατάλογος δὲν φείδεται καὶ πολλῶν μυθιστοριογράφων. Τοῦ Βίκτωρος Οὐγκὼ οἱ «Ἄθλιοι» καὶ ἡ «Παναγία τῶν Παρισίων» καταδικάζονται. Τοῦ Εὐγενίου Σύη πάντα τὰ ἔργα. Τοῦ Λαμαρτίνου ἡ «Πτῶσις ἑνὸς Ἀγγέλου» καὶ αἱ «Ἀνατολικαὶ Ἀναμνήσεις» Τοῦ Στένταλ «Τὸ Κόκκινο καὶ τὸ Μαῦρο», τοῦ Ρουσσὼ ἡ «Νέα Ἐλοΐζα», τοῦ Μύργερ «Ὁ βίος τῶν Μποέμ», τῆς Γεωργίας Σὰνδ ἅπαντα. Ἡ φίρμα Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ, πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἐξορίζονται ἐπίσης χωρὶς οἶκτον.

Τὰ ἔργα τοῦ Ζολά, τὰ ἐγχειρίδια τοῦ Στὲγ καὶ τοῦ Παῦλου Μπέρτ προσετέθησαν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰς τὸν Κατάλογον. Ἀπὸ τοῦ Ραμπελαὶ μέχρι τοῦ Πασκὰλ καὶ τοῦ Βαλζὰκ πλεῖστοι ἔξοχοι συγγραφεῖς γάλλοι καταδικάζονται ἐν τῷ Καταλόγῳ. Αὐτὸ τὸ ἔργον τοῦ σοφοῦ γάλλου Ἀββᾶ Δουσὲν Διευθυντοῦ τῆς ἐν Ρώμῃ Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, δὲν ἐδίσταζαν οἱ περὶ τὸν Πάπαν νὰ γράψωσιν εἰς τὸν Κατάλογον πέρυσιν. Ἀλλὰ εἶνε τόσα τὰ καταδεδικασμένα βιβλία, ὥστε πᾶς ἀναγνώστης, καλῇ τῇ πίστει, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἀναγνώσῃ εἰδικῶς τὸν Κατάλογον, ἐὰν δὲν εἶνε εἰδοποιημένος, δύναται νὰ ἀναγνώσῃ πολλὰ ἐκ τῶν ἀπαγορευθέντων βιβλίων, ἅτινα συσσωρευόμενα σήμερον δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν αὐτόχρημα μέγαν λόφον.

Κάτι χειρότερον μάλιστα διὰ τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν συμβαίνει σήμερον. Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους αἱ διαβολικαὶ ἐκεῖναι μηχαναὶ αἱ λεγόμεναι τυπογραφικαὶ ἐκδίδουσιν εἰς φῶς καθ' ἑκάστην ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας εἰς τὴν ὑψήλιον βιβλίων, οἱ ἐν τῷ Βατικανῷ Κριταί, μέλη τοῦ ἱεροῦ Συλλόγου, οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι, δὲν δύνανται νὰ προφθάνουσι νὰ ἀναγινώσκωσιν ὅλα καὶ διὰ τοῦτο ἀμελοῦσι σήμερον τοῦ ἔργου των καὶ ἀφήσαντες τὰ μέτρια καὶ δευτερεύοντα πνεύματα στρέφονται πρὸς τὰ παγκοσμίου φήμης καὶ τούτων τὰ δημοσιευόμενα ἔργα ἀναγινώσκουσι, καί, ἂν εἶνε ἀνάγκη, καταδικάζουσιν εἰς τὸ πῦρ, ἀναγράφοντες αὐτὰ εἰς τὸν περίφημον Ἴντεξ. Ὁπωσδήποτε οὗτος πάντοτε αὐξάνει.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

*) *Συνέχεια*

Ἀλεξάνδρα Παντζοπούλου

Ὀρέστης Κοντογιάννης

Ποικίλη Ἑλίς

Τὸ Σαλόν τοῦ 1914

Τὸ ἐφετεινὸν Salon τῶν Παρισίων, μὲ τὰς 43 ἀπεράντους αἰθούσας του, τὰς ὁποίας κοσμοῦσι ἐν ὅλῳ 5747 ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, χαλκογραφικῆς, ξυλογραφικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἐν γένει παντὸς ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὰς ὡραίας τέχνας, εἶνε τὸ 132. Τὸ πρῶτον διωργανώθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως τὸ 1673, μέχρι δὲ τοῦ 1791 δὲν ἔχομεν εἰμὴ μόνον 36 σαλόν. Τὰ κενὰ ἐξηκολούθησαν μέχρι τοῦ 1872 ὅτε ἔχομεν μόνον 54 σαλόν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως αὐτῆς μέχρι σήμερον οὐδὲν κενὸν ὑπάρχει, ἕκαστον δ' ἔτος ἔχει καὶ τὸ σαλόν του. Καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1881 τὴν διωργάνωσιν εἶχεν ἀναλάβει ἡ Ἀκαδημία τῶν ὡραίων τεχνῶν, δηλ. αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, ἔκτοτε ὅμως ἡ φροντὶς ἀνετέθη εἰς ὅμιλον καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἔλαβον τὸ ὄνομα Ἑταιρία τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν τὸ ὁποῖον διατηροῦν μέχρι σήμερον καὶ τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ὑπεστήριξεν ὑλικῶς. Ἕκαστος κατανοεῖ τὴν σημασίαν τῆς μεγάλης αὐτῆς καλλιτεχνικῆς πανδαισίας τῆς φερούσης εἰς ἐπαφὴν τὸ πολὺ κοινὸν μὲ τοὺς μεγαλειτέρους ἀρτίστας, οἱ ὁποῖοι ἑκάστοτε ἀναφαίνονται ἀνὰ τὴν ὑφήλιον.

Ἕλληνες καλλιτέχναι ἐκθέσαντες ἐφέτος εἰς τὸ Σαλὸν εἶνε ἡ κ. Κλεονίκη Ἀσπριώτου μὲ μίαν εἰκόνα τῆς μητρός της. Ἡ δεσποινὶς Σοφία Λασκαρίδου μὲ μίαν σύνθεσιν «Πρὸ τῆς ἑστίας». Ὁ κ. Στέλιος Μηλιάδης ἐκθέτει τὸ «Κανάλι» καὶ μίαν Νεκρὰν φύσιν. Ἡ δεσποινὶς Μάνια Μαύρου ἐκθέτει μίαν εἰκόνα ρωσσίδος νεάνιδος. Ὁ κ. Τάσσος Λουκίδης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ρεπὸ», ἐν ἐσωτερικὸν μὲ ἕνα γέροντα καὶ μίαν γραῖαν καθημένους ἀντικρὺ εἰς μίαν τράπεζαν. Ὁ κ. Καρβωνίδης ἕνα «παλὴ πλυσταργιὸ». Ἡ δεσποινὶς Ἰουλία Θεοφυλάκτου ἐκ Τραπεζοῦντος ἕναν θερσὲν «ἡ Μάμμη», ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, ἀναφέρομεν καὶ τοὺς τρεῖς γλύπτας.

Τὸν κ. Ἐμμανουὴλ Καβάκον, ὅστις διεκρίθη κατὰ τὰς σπουδάς του θριαμβεύσας ὡς ὑπότροφος τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅστις ἐκθέτει τὸν «Σκεπτικιστὴν» καὶ μίαν κεφαλὴν γέροντος, τὸν κ. Κ. Δημητριάδην ἐκθέτοντα τὴν προτομὴν τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Ρωμάνου καὶ ἐν ἄγαλμα γυναικὸς γυμνῆς, καὶ τὴν δεσποινίδα Ἀδριανὴν Γιαννακοπούλου ἐκθέτουσαν μίαν προτομὴν ἐκ γύψου.

Πρὶν τελειώσωμεν παραθέτομεν κατάλογον τῶν μέχρι τοῦδε βραβευθέντων εἰς τὸ Σαλὸν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν.

Ζωγράφοι

Κ. Βροῦτζος (ἐκ Λήμνου) χαλκοῦν μετάλλιον	1889
Γ. Ἰακωβίδης χαλκοῦν μετάλλιον	1889
Γ. Ἰακωβίδης χρυσοῦν μετάλλιον	1900
Ε. Λαμπάκης χαλκοῦν μετάλλιον	1889

Γλύπται

Μπονάνος χαλκοῦν μετάλλιον	1889
Μπονάνος χαλκοῦν μετάλλιον	1900
Κυρία Κασσάδετη Ζαμπακοῦ χαλκοῦν μετάλλιον	1809
Ε. Καβάκος εὔφημος μνεία	1913
Κ. Δημητριάδης μετάλλιον 3ης τάξεως	1909
Δεσποινὶς Κλεονίκη Γενναδίου εὔφημος μνεία	1891
Ὁ ἀρχιτέκτων Ι. Μούσης εὔφημος μνεία	1888

Ἀργυροῦν μετάλλιον 1889.— Ἀργυροῦν μετάλλιον 1900 μὲ τὴν μνείαν «ἐκτὸς συναγωνισμοῦ».

* *

Ὁ μύτος τοῦ ἠδοωοιοῦ

Ὁ κ. Γκαραίν, ὁ ὑποδολεὺς τοῦ Παλαὶ Ρουαγιὰλ καὶ ὁ ἀρχαιότερος ὅλων τῶν Παρισινῶν συναδέλφων του διηγεῖται νόστιμα ἀνέκδοτα τῆς θεατρικῆς ζωῆς του.

Εἰς τὸ ἴδιον θέατρον ἔπαιζε πρὸ ἐτῶν ἕνας ἠθοποιὸς μὲ τάλαντον, ὁ Ζὰν Περέζ, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ὀνομαστὸς διὰ τὲς φάρσες ποῦ ὠργάνωνεν εἰς βάρος τοῦ συναδέλφου του Ὑασέντ, γνωστοῦ διὰ τὴν ὑπερβολικὰ μεγάλην μύτην του. Κάποτε εἰς τὸ μέσον τῆς παραστάσεως ἔπιανε τὴ μύτη τοῦ Ὑασέντ, τὴν ἔστρεφε πρὸς τὸ κοινόν, ἐστρέφετο καὶ ὁ Ἴδιος κ' ἔλεγε: «Ὅλοι ἐπισκέπτονται τὰς Κατακόμβας, κανεὶς ὅμως δὲν ἐκέφθη νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν μύτον τοῦ κυρίου». Ὁ Ὑασέντ δὲν προσεβάλλετο καθόλου, κάποτε μάλιστα, διηγοῦνται, ὅτι εἶπεν εἰς ἕνα συνάδελφόν του.

— Σὲ παρακαλῶ, σκούπισε τὴ μύτη μου, εἶσαι πλησιέστερα ἀπὸ μένα!

* *

Ἡ κριτικὴ τοῦ σκύλου

Ἡ «Παρισινὴ Ζωὴ» διηγεῖται ἓν χαριτωμένον ἀνέκδοτον τοῦ Καρούζου. Ὁ μέγας τενόρος διερχόμενος ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφειαν τῆς Ἀμερικῆς ἔλαβε πρόσκλησιν ἐκ μέρους τοῦ τραπεζίτου Φράαν, διὰ νὰ τραγουδήσῃ εἰς τὸ μέγαρόν του, ἀντὶ 10,000 δρ. Ὅταν εἰσήχθη μέσα εἰς τὰ πολυτελῆ σαλόνια τοῦ ἑκατομμυριούχου, ὁ Καρούζο ἐκπληκτος εὑρέθη ἐμπρὸς εἰς τὸν οἰκοδεσπότην μόνον καὶ τὸ σκυλάκι του. Παρεκλήθη εὐγενῶς νὰ δώσῃ δείγματα τῆς τέχνης του. Ὁ Καρούζο ἤρχισε μίαν ἀπὸ τὰς ἄριες, ποῦ ἐπιτυγχάνει περισσότερον, ὁπότε τὸ σκυλάκι ἤρχισε νὰ χαυγίζῃ σὰν δαιμονισμένο. Τότε ὁ Φράαν ἐσηκώθη καὶ εἶπε πρὸς τὸν τενόρον μὲ περισσὴν εὐγένειαν.

— Εὐχαριστῶ, μπορεῖτε νὰ παύσετε. Ἤθελα μόνο νὰ μάθω, ἐὰν ὁ Τόμπυ χαυγίζῃ καὶ ὅταν ἀκούῃ τραγουδᾶτε σεῖς....»

* *

Οἱ «Βρυκόλακες» καὶ οἱ Ἄγγλοι.

Μετὰ μεγάλας ἀπαγορεύσεις ἐπαίχθησαν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ Λονδῖνον οἱ «Βρυκόλακες» τοῦ Ἴψεν. Κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ ἔργου, τὴν ὁποίαν ἐπηκολούθησεν ἡ ἀπαγόρευσις, μέρος τῶν Ἄγγλων κριτικῶν κατεξανέστη κατὰ τοῦ Ἰψενείου ἀριστουργήματος. Ὅλος ὁ τύπος ἰσχυρίζετο ὅτι τὸ δρᾶμα ὄχι μόνον εἶναι ἀνυπόφορον διὰ τὰ νεῦρα, ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικὰ ἀνήθικον. Ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν σημερινὴν παράστασιν ρῖγος σεμνοτυφίας διέτρεχε τὰς στήλας τῶν πουριτανικῶν φύλλων, ἐνῷ ὁ λοιπὸς Ἀγγλικὸς τύπος ὁμοφώνως ὑποκλίνεται πρὸ τοῦ ἔργου τοῦ Νορβηγοῦ ποιητοῦ. Θεωρεῖται βέβαιον, ὅτι εἰς τοὺς «Βρυκόλακας» ἐπιφυλάσσεται μακρὰ σειρὰ παραστάσεων.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀντιγόνη Κοψίδα

Μίνα Λουΐζου

ΣΤΑΛΑΓΜΑΤΙΕΣ

Αὐστρία 1,400,000 λογχῶν.
Σερβία 400,000.
Τελεσίγραφον Δυαδικῆς: Δεκάλογος ἰταμῶν ραπισμάτων.
Ἀπάντησις τῶν συμμάχων μας: Ἄμυνα αὐθυπαρξίας.
Ὄγκος βίας ὑλικῆς — Αὐστρία.
Σθένος ψυχῆς — Σερβία.
Βαρβαρότης τῆς Δύσεως.
Πολιτισμὸς τῆς Ἀνατολῆς.

★

Πρωτεύουσα καὶ ἐπίνειον.
Ἡ «Σκοῦπα» ἐθαυματούργησεν εἰς Ἀθήνας.
Ἐμαξιλαρώθη εἰς τὸν Πειραιᾶ.

★

Ροτσίλδειος διαγωνισμός. Ἴσον μία νοῦλα. Ἡ νοῦλα θὰ ἐπαναληφθῇ.

★

Συνάντησις Βεζύρου καὶ Βενιζέλου. Ταξείδιον ἀναψυχῆς τοῦ δευτέρου δημοσίᾳ δαπάνῃ.

★

Αὐτοκίνητον: Ἡ ἀναιδεστέρα ἐφεύρεσις τῆς ἀνθρωπότητος. Σφυρίζει δαιμονιωδῶς, σηκώνει σύννεφα σκόνης, σκορπίζει ἀρώματα βενζίνας. Κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει.

★

Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη ἔπαθε ὑπερκόπωσιν. Οἱ ἰατροὶ συνέστησαν ἀνάπαυσιν· ἡ Κοτοπούλη δίδει νέα ἔργα. Ἡ δύναμις τῆς τέχνης θὰ εἰποῦν μερικοί. Ἡ δύναμις τοῦ κτίζειν σπήτια, θὰ εἰποῦν ἄλλοι.

★

Ἑλληνικὴ ἐπιθεώρησις = Παγωτὸ λεμόνι.
Παπαγάλος = Φυστίκι ροαγιάλ.

★

Πολὺς θόρυβος διὰ τοὺς κατεβαστοὺς γιακάδες τῶν κυρίων, οἱ ὁποῖοι ἐθεωρήθησαν νέα μόδα.

Λοιπόν, εἰς τὰ τέλη τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ὁ Σαὶξπηρ ἐφοροῦσε τέτοια ἀκριβῶς—λίγο μάλιστα πλατύτερα— κατεβαστὰ κολλάρα.

★

Δημοσιογραφικὴ ἐξέλιξις.
Τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ περιοδικοῦ «Παναθήναια» ἠγόρασεν ὁ κ. Γ. Βλάχος. Ὁ τέως διευθυντὴς των θὰ ἱδρύσῃ βουστάσιον.

★

Ἱδρύεται καὶ δεύτερον φρενοκομεῖον ἐν Ἀθήναις. Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ.
Θὰ στεγάζῃ 250 τρελλούς, ἀλλ' ἀργότερα θὰ χωρῇ καὶ 400. Λησμονοῦν οἱ ἁρμόδιοι ποῦ ἱδρύεται. Ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ὁ ἀριθμὸς 400, εἰς τόπον ὅπου κανεὶς σχεδὸν δὲν τὰ ἔχει... τετρακόσια.

★

Συνεστήθη ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου. Μετέχουν αὐτῆς εἷς παθολόγος ἰατρὸς καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς Ποινικῆς οἰκονομίας. Συνιστῶμεν νὰ προστεθοῦν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν εἷς ἀρχιμανδρίτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καὶ εἷς ὀδοντοϊατρός.

★

Μέθη — Ἰατρὸς τῆς ψυχῆς.
Κριτική — Κυρία 100 ἐτῶν.

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

* * *

Σ' ΕΚΕΙΝΗ

Ὅποιαν καὶ ἂν κυττάξω
ὅποιαν ὁ νοῦς μου ἂν βάλῃ,
σὲ σένα θὰ πετάξω
σὲ σένα θὲ νἀρθῶ πάλι.

—

Ὅποιαν καὶ ἂν κυττάξῃ
ἡ ἄδολη ματιά μου,
γιὰ σένανε σπαράζει
σὲ σὲ πετᾷ ἡ καρδιά μου.

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΛΛΩΣΗΣ

ΘΕΑΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Θέατρον Κοτοπούλη

Ἐφέτος ἡ Ἐπιθεώρησις — τὸ νομισματικὸν αὐτὸ θεατρικὸν εἶδος — ὑπέστη κρίσιν. Καὶ ἦτο ἐπόμενον. Ἡ μέθη παρῆλθε, τὸ κοινὸν βαρύνεται τὰς αὐτὰς περίπου ὑπὸ νέον ἔνδυμα σκηνάς, τὰ αὐτὰ περίπου τραγουδάκια, τὰς αὐτὰς σχεδὸν κνήμας. Τὸ «Πανόραμα» δὲν ἀντέσχε καὶ παρέσυρεν ὁλόκληρον τὸν θίασον ἀναγκασθέντα νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν εἰς Πάτρας. Τὰ «Ἐπινίκεια» φυτοζωήσαντα ὑπὸ ἔποψιν εἰσπράξεων διεκόπησαν. Τὸ «Παγκόσμιον λεύκωμα» ἔκλεισε τὰς σελίδας του, τὸ Ραβαΐσι μόνον τρεῖς βραδυὲς ἐτόλμησε νὰ ξεμυτίσῃ. Ἄλλαι λαϊκαὶ ἐπιθεωρήσεις ἐξεψύχησαν. Τὰ Πατήσια ἠλίευσαν μερικοὺς θαμῶνας, ἀλλὰ πρὸς πλήρη ταπείνωσιν τῶν ἰσχυρῶν ἐπιθεωρησιογράφων ὁ κόσμος ἐτράπη εἰς τὸν κῆπον τοῦ Βουείνου, ὅπου ἡ «Σκοῦπα τοῦ Μεταξουργείου», ἐσάρωσε τὰς ἄλλας ἐπιθεωρήσεις. Ἔμειναν ὡς τὸ τελευταῖον προπύργιον τὰ **«Παναθήναια»**. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἐσύρθησαν εἰς τὸν μοιραῖον κατήφορον. Κάθε πέρυσι καὶ καλλίτερα. Ἐφέτος προήχθησαν εἰς πολυτελεῖς ἐνδυμασίας καὶ ὑπελήφθησαν εἰς πνεῦμα. Εἶνε ἀπορίας ἄξιον πῶς τρεῖς ἄνθρωποι διακριθέντες ὡς δημοσιογράφοι καὶ συγγραφεῖς κατώρθωσαν συνεργαζόμενοι νὰ ἐμφανίσουν ἑαυτοὺς ὡς ἐντελῶς ἐστερημένους Ἀττικοῦ ἅλατος. Καὶ εἶνε ἀληθινὸν μαρτύριον νὰ σφηνοῦσαι ἐπὶ τρεῖς ὥρας εἰς ἓν σανιδένιο κάθισμα, νὰ ἐπαγγέλωνται οἱ ἡθοποιοὶ τὸν ἔξυπνον καὶ νὰ χασμᾶσαι ἀπὸ πλῆξιν. Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη, θῦμα—ἄξιον συμπαθείας—τῆς ἐπιθεωρησεολογίας, κατιδοῦσα τὴν χρεωκοπίαν τοῦ πνεύματος, ἐπεδίωξε τὸ ἀντίδοτον ἢ μᾶλλον τὸ ἰσοφάρισμα. Τὴν ἐπίδειξιν τουαλετῶν καὶ μερικῶν πλαστικοτήτων. Συγγραφεῖς ἐφέτος τῶν Παναθηναίων εἶνε ἡ μοδίστρα, ἡ καπελλοῦ, ὁ ἠλεκτρικὸς προβολεύς, ἡ Κοτοπούλη, ὁ Γονίδης καὶ ὁ Μυράτ. Πραγματικοὶ συγγραφεῖς. Διότι ὅ,τι δὲν κατώρθωσεν ἡ τριλογία τῶν συγγραφέων, τὸ κατορθώνουν τὰ ροῦχα καὶ ἡ ζωηρότης τῆς ὑποκρίσεως τῆς τριλογίας τῶν ἠθοποιῶν. Παράδειγμα τῆς στειρότητος τῶν συγγραφέων εἶναι ἡ ἀναμάσησις γνωστῶν σκηνῶν, τὸ τραγοῦδι τοῦ Φαρκοά, τὸ αἰώνιον «Ἐν - δυὸ» τοῦ Μητρούση καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ πατριωτικοῦ αἰσθήματος διὰ τῆς νέας ναυαρχίδος, τὴν ὁποίαν πρὶν κατασκευασθῇ εἶχον τὴν εὐτυχίαν οἱ μακάριοι κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν νὰ ἴδουν ἐπὶ σκηνῆς. Τὸ ζεῦγος Τζανέτου καὶ Μαντίνας ἐφέτος ἐσαχλοποιήθη καὶ ἦτο ἐπόμενον ἀφοῦ οἱ μνηστῆρες ἔγιναν σύζυγοι. Πρέπει νὰ ἐξαιρέσῃ τις τὰς δύο διδύμους καὶ ἐν τῇ ἠθοποιΐᾳ ἀδελφὰς Μυράτ καὶ Λούη αἱ ὁποῖαι ὡς μετάλλια καὶ ὡς Τουρκικαὶ ἐφημερίδες ὑπῆρξαν χάρμα ὀφθαλμῶν, τὴν σκηνὴν τῶν Ἀργεντινῶν, τὸ ναυτικὸ κουϊντέτο, καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ κ. Παλαιολόγου ὡς Ζύπ, τελείου — ἐπιτυχίαι καθαρᾶς ἠθοποιΐας — τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀεροπόρου καὶ τὰς παραφωνίας τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἡ δνὶς Κοτοπούλη ὀλίγα μέρη ἠθέλησε ν' ἀναλάβῃ καὶ οὕτω ἐφέτος τὰ περίφημα Παναθήναια ἔπαθαν ἀπὸ χλώρωσιν καὶ ἀναιμίαν· διεκόπησαν καὶ χάρις εἰς τὰς ἐνέσεις τῶν νέων σκηνῶν ἐπανελήφθησαν, ἀλλ' ἄνευ ζωῆς.

Εἰς τὴν **«Μόννα Βάννα»** τοῦ Μαίτερλιγκ, τὴν ποιχθεῖσαν πρὸ ἐτῶν καὶ εἰς τὸ Βασιλικὸν θέατρον ἀπὸ τὴν Φραγκοπούλου καὶ τὸν μακαρίτην Μέγκουλαν, ἐνεφανίσθη νεαρὸς ἐκ Σμύρνης ἐρασιτέχνης ὁ Μάριος Παλαιολόγος υἱὸς πλουσίας οἰκογενείας, εὔμορφος, εὐσταλὴς καὶ .... τίποτε ἄλλο, ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ ἔποψιν δραματικήν. Ἀνέλαβε διὰ μιᾶς τὸν δύσκολον ρόλον τοῦ Πριγκιπάλη καὶ μόνον ὅτι εἶχε ἀποστηθίσῃ τὸ μέρος του μᾶς ἔδειξε.

Στὰ καινούρια σύνορα. Ὁ κ. Μυράτ ἀπὸ τοὺς πλέον μορφωμένους καὶ πεπαιδευμένους ἠθοποιοὺς διεσκεύασε κατὰ μίμησιν ἐκ δράματος ἔχοντος ὑπόθεσιν τὸν Γαλογερμανικὸν πόλεμον, ἕνα πατριωτικὸν ἀλλὰ καὶ κομψὸν δρᾶμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει πολύπλοκον δρᾶσιν, οὔτε ὑπερβολὰς καὶ φωνασκίας, ἀλλὰ ἀξιώσεις κάποιας τεχνικῆς ἐπεξεργασίας. Περιστρέφεται εἰς τὴν ἐκδήλωσιν μίσους κατὰ τῶν Βουλγάρων. Συγκινεῖ ἀδιάστως καὶ ἔχει πολλὴν πιθανότητα. Ἕνας Ἕλλην ἀγαπήσας καὶ ὑπανδρευθεὶς Βουλγαρίδα, ἀφήνει νὰ ἐξωρμήσῃ τὸ ἐθνικόν του αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὅμως τοῦ στοιχίζει τὴν ζωήν Ὁ κ Μυράτ ἔστις ὑπεδύθη τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἠσθάνθη βαθεὶὰ τὸ ἔργον, καὶ ἀπέδωκε τὸν ρόλον του μὲ πολλὴν ζωήν. Ἡ δ. Κοτοπούλη εἰς τὸ μέρος τῆς μητρὸς τοῦ νέου ὑπῆρξε τύπος Ἑλληνίδος μητρὸς ἀξιοθαύμαστος.

Θέατρον Κυβέλης

Τοῦ Μάρκου Πράγα, νεωτάτου συγγραφέως τὸ τρίπρακτον σύγχρονον δρᾶμα **«Ἡ κρίσις»** εἶνε ἀπὸ τὰ δυνατώτερα ἔργα τοῦ Ἰταλικοῦ θεάτρου. Ἀνήκει εἰς τὴν σειρὰν τῶν φιλολογικῶν κοινωνικῶν δραμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ συμπατριῶταί του ὁ Ροέττα, ὁ Τραέρσι, ὁ Ζακόζα ἐχάρισαν εἰς τὸ δραματολόγιον τὸ διεθνές. Ὁ Πράγα εἰς μίαν ἁπλῆν ὑπόθεσιν συγκεντρώνει μεγάλην δύναμιν καὶ γίνεται συγχρόνως ὁ ἠθικολόγος τῆς κοινωνίας, ὁ καθοδηγῶν αὐτὴν εἰς τὰ δυσχερέστερα ζητήματά της, οἷον τὸ τῆς συζυγικῆς τιμῆς. Καὶ τὸ κάμνει μὲ τέχνην πείθουσαν καίτοι ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ λύσις δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὰς κρατούσας παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀρχάς, αἵτινες προσαρμόζονται μᾶλλον εἰς αἱματηρὰν σύγκρουσιν τῶν συναισθημάτων καὶ ἔκρηξιν ἀκαταλογίστου ὁρμῆς.

Ὁ Δονάτη λατρεύει τὴν γυναῖκά του μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀνέχεται τὰς ἐρωτοτροπίας της μὲ ἕνα δικηγορίσκον, ἐκ φόβου μήπως ἐὰν παρέμβῃ, χάσει τὴν γυναῖκά του, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὡς ἐκ τῆς τυφλῆς ἀγάπης του δὲν ἐννοεῖ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ χωρισθῇ. Ὁ συζυγικὸς αὐτὸς ἔρως του τὸν ὑποβάλει εἰς ἀνάνδρους ἐξευτελισμούς. Ἠξεύρει τὴν ἀπάτην καὶ σιωπᾷ. Ἐννοεῖ ὅτι χωρὶς τὴν γυναῖκά του δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ζήσῃ οὔτε στιγμήν! Ἐκείνη δὲν εἶνε διεφθαρμένη. Ἔχει ἐραστήν, ἀπὸ πλῆξιν, ἀπὸ ἰδιοτροπίαν εἰς ἓν δίδει μίαν συνάντησιν εἰς τὸ σπῆτι του. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου ὅστις ἐπιστρέφει ἐκ μακρυνοῦ ταξειδίου, συνταγματάρχης, ὑποπτεύεται τὰς σχέσεις τῆς νύμφης του μὲ τὸν δικηγόρον, καὶ γνωρίζων τὴν ἀγάπην τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀναλαμβάνει νὰ δώσῃ μίαν λύσιν εἰς τὴν συζυγικὴν περιπλοκήν, καλῶν ἐξ ἀσημάντου καὶ πλαστῆς ἀφορμῆς εἰς μονομαχίαν τὸν ἐραστὴν—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὤφειλε νὰ κάμῃ ὁ σύζυγος ἀλλὰ δὲν ἔχει τὴν ψυχικὴν διαύγειαν καὶ δύναμιν. Ἡ μονομαχία γίνεται ἀφορμὴ δραματικωτάτων σκηνῶν ἕνεκα τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἀπιστίας τῆς συζύγου, ἥτις ἀνεπιφυλάκτως καὶ μεθ' ὑπερηφανείας ὁμολογεῖ ὅτι εἶχε ἐραστὴν καὶ εἰς τὸν γυνωικαδελφόν της ἐν ἀρχῇ καὶ εἰς τὸν σύζυγον κατόπιν Ἀλλ' ὁ ἔρως της δὲν εἶνε ἔνοχος. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μονομαχίας εἶνε μηδαμινόν· μία ἀμυχὴ εἰς τὸν ἐραστήν. Εἰς τὰ στήθη τῆς γυναικὸς συνάπτεται πάλη ἀγωνιώδης. Ἐξευτελιζομένη ἀπὸ τὸν συνταγματάρχην, ἀμυνόμενον τῆς τιμῆς τοῦ οἰκογενειακοῦ του ὀνόματος, συγκινουμένη ἀπὸ τὸν ἀγνὸν ἔρωτα τοῦ συζύγου τὸν ὁποῖον προδίδει ἄνευ λόγου, ἐλκυομένη ἁπλῶς ἀπὸ ἀνεξήγητον τάσιν νὰ ἔχῃ ἕνα τρίτον, κλονίζεται,—ὑποφέρει ψυχικῶς καὶ μετανοεῖ. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου κάμνει κάθε τρόπον νὰ μὴ ἐπέλθῃ χωρισμὸς τῶν συζύγων, ὅστις δι' ἀμφοτέρους θὰ εἶχε καταστρεπτικὸν τέλος — ἐκεῖνος θὰ ἀπέθνησκεν, ἐκείνη θὰ ἐγίνετο κοκότα. Καὶ συνδιαλλακτικός, ὅταν ἡ σύζυγος μετανοεῖ, συμβουλεύει τὸν σύζυγον νὰ λησμονήσῃ τὰ γενόμενα καὶ ἡ συζυγικὴ κρίσις παρέρχεται. Ὁ σύζυγος συγκεκινημένος, ἄφωνος πλησιάζει σιγανὰ πρὸς τὴν γυναῖκά του ἡ ὁποία γυρμένη εἰς τὸ ἔδρανον ἔχει κρύψῃ τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς δύο χεῖρας της, καὶ ἡ αὐλαία πίπτει.

Τὸ ἔργον ἐπαίχθη ἀνταξίως τῆς ἐπιβολῆς του, συγκινήσαν βαθέως τοὺς ἀκροατάς. Ὁ κ. Παπαγεωργίου εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ συζύγου ἔδειξε πλοῦτον δραματικῆς τέχνης καὶ ἐλευθερίαν παιξίματος θαυμαστήν. Ἡ κ. Καλογερίκου μελετημένη, εἶχε στιγμὰς εὐτυχεῖς, ἰδίως ὅταν ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ αὐτῆς ἀλαζονείᾳ ὁμολόγει τὸν ἔρωτά της. Ὁ κ. Καλογερῖκος, ὡς συνταγματάρχης, ἀρκετὰ καλός καίτοι ἐφαίνετο στενοχωρούμενος εἴς τινα μέρη, εἰς ἃ ἀπῃτεῖτο λεπτότης ὑποκρίσεως.

Τρίλμπη. Ἀνήκει εἰς τὴν σειρὰν τῶν παραδόξων ἔργων, οἷα ἡ «Διπλῆ ζωή», ὁ «Εἰσαγγελεὺς Χάλερ».

Παράδεινον μέχρις ἀπιθανότητος, ἐπὶ ἐπιστημονικῆς ὅμως βάσεως στηριζόμενον. Ζήτημα εἶνε ἂν μία ἐπιστημονικὴ θεωρία δύναται νὰ σταθῇ ὡς θεατρικὸν ἔργον. Μόνον συνδυασμὸς τεχνικῆς πλοκῆς καὶ ζωηροτάτου διαλόγου δύναται νὰ τὸ συγκρατήσουν, ἀλλ' εἰς τὸν θεατὴν τὸν μὴ ἐμβαθύνοντα εἰς μεταφυσικὰς θεωρίας, ὰ μείνῃ ἡ ἀμφιβολία πάντοτε περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πιθανοῦ.

Ἡ «Τρίλμπη» ἐδραματοποιήθη ἀπὸ τὸν Παῦλον Potter ἐξαχθεῖσα ἐκ τοῦ ὁμωνύμου Ἀγγλικοῦ μυθιστορήματος. Ἔσχε μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὰ ξένα θέατρα, προεκάλεσε κοσμοπλημμύρας, διότι εἶνε ἔργον ἐντυπώσεως, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κοινὴ περιέργεια ἐντρυφᾷ ἡδονικῶς.

Βάσις τοῦ ἔργου ὁ ὑπνωτισμός. Θεωρία ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένη. Ὁ μουσικὸς Σδεγκάλυ ὑπνωτίζει τὴν Τρίλιμπη, ἡ ὁποία εἶνε ἓν εἶδος Μιμῆς, μοντέλο τριῶν Μποέμ ζωγράφων, εἷς τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ τὴν νυμφευθῇ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων του. Ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερον ἐμπόδιον εἶνε ὁ μυστηριώδης Σδεγκάλυ, ὅστις διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ καθιστᾷ ὑποχείριόν του τὴν Τρίλιμπη φιλοδοξῶν νὰ τὴν ἀνεβάσῃ εἰς τὸ θέατρον. Κάμνει ὅ,τι αὐτὸς διατάσσει. Τὴν πέρνει κρυφά, φεύγει μαζῆ της, τὴν ὑπανδρεύεται κ' ἐνῷ ἐκείνη δὲν ἠξεύρει οὔτε μίαν νότα μουσικῆς διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ τὴν κάμνει νὰ τραγουδῇ ἐπὶ σκηνῆς καὶ νὰ ἐνδουσιάζῃ.

Περνοῦν 5 ἔτη. Ἡ Τρίλιμπη ὡς κυρία Σδεγκάλυ δρέπει δάφνας. Οἱ τρεῖς ζωγράφοι πηγαίνουν νὰ ἴδοῦν εἰς τὸ θέατρον τὴν ὑψίφωνον, ὅταν ἀναγνωρίζουν τὴν Τρίλιμπη. Θέλουν νὰ τὴν ἀπαλλάξουν τῆς ἐπηρείας τοῦ Σδεγκάλυ. Προσβάλλουν οἱ τρεῖς ζωγράφοι τὸν Σδεγκάλυ, βοηθούμενοι ἀπὸ ἕνα μουσικὸν σύντροφόν του, ὅστις ἐπιτίθεται καὶ οὗτος κατὰ τοῦ Σδεγκάλη διότι κακομεταχειρίζεται τὴν Τρίλιμπη. Τὸν συλλαμβάνουν εἰς τὰ παρασκήνια καὶ τοῦ ἀπαγορεύουν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου· ἡ Τρίλιμπη χάνουσα τὸν Σδεγκάλυ ἀδυνατεῖ νὰ ἀρθρώσῃ ἕναν τόνον. Ὁ Σδεγκάλυ βλέπων ἀποκαλυπτόμενον τὸ μυστικὸν τοῦ ὑπνωτισμοῦ, πίπτει αἰφνιδίως νεκρός. Οἱ ζωγράφοι παραλαμβάνουν τὴν Τρίλιμπη, εἰς ἣν ἀναζῇ ὁ παλαιὸς ἔρως πρὸς τὸν ζωγράφον Βίλλυ, ὅστις πρόκειται καὶ πάλιν νὰ τὴν νυμφευθῇ.

Ἀλλ' ἡ εἰκὼν τοῦ Σδεγκάλυ ἀνηρτημένη ἐπενεργεῖ ἐπὶ τῆς Τρίλιμπη. Ὁραματίζεται τὸ φάντασμα του οἱονεὶ ζῶν, καὶ αὐτὸ τὴν ἀποκοιμίζει διὰ παντός. Ὑπνωτισμὸς μετὰ θάνατον φέρων τὸν θάνατον τοῦ ὑπνωτιζομένου εἶνε βεβαίως παραδοξολογία, ὑπερβαίνουσα τὰ ὅρια τοῦ πιθανοῦ.

Οἱ δύο αἰφνίδιοι θάνατοι ἴσως ἔχουν τὴν ἐξήγησιν ὅτι συμβαίνουν ἕνεκα τῆς καταστάσεως τοῦ ὑπνωτισμοῦ, ἐκείνου μὲν ἀπὸ τὴν ὑπεράνθρωπον προσπόθειαν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του ἐπὶ τῆς Τρίλιμπη, ἐκείνης δὲ διότι εἶνε διαρκῶς ὑποτεταγμένη εἰς τὴν ἐπιβολὴν ξένης θελήσεως.

Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἐχειροκροτήθη ζωηρῶς ἡ τέχνη τοῦ κ. Θ. Οἰκονόμου, ὅστις ὡς Σδεγκάλυ ἔπαιξε θαυμάσια μολονότι ἡ φωνή του δὲν εἶχε μεταπτώσεις, ἐνθυμίζουσα ἔλας τὰς προγενεστέρας ἐμφανίσεις του.

Ἀναστ. Πρίφτης Διπλωματοῦχος τοῦ Ὠδείου

Ἐχαρακτήρισε ἐπαρκέστατα τὸν δύσκολον καὶ πρωτότυπον ρόλον τοῦ ὑπνωτιστοῦ, ἐξωτερικεύσας διὰ τῆς ὑποκρίσεως τὴν μυστικοπάθειαν. Ἡ στιγμὴ τοῦ θανάτου, ὅτε πίπτει κεραυνόπληκτος, ἦτο ἐξόχως καλλιτεχνική. Ἡ κ. Καλογερίκου, καίτοι ὁ ρόλος ἦτο νεανικώτερος, ἀνεδείχθη καλλιτέχνις, γνωρίζουσα νὰ ἐκδηλώνῃ τὴν τέχνην της ὄχι μὲ ὑστερισμούς, ἀλλὰ μὲ νηφαλιότητα. Ὡς ὑπνωτισμένη ἦτο ἀπαράμιλλος. Τῆς ἔστεκε πολὺ εἰς τὸ σύνηθες ψύχραιμον ὕφος της ὁ ρόλος αὐτός.

Οἱ τρεῖς ζωγράφοι Παπαγεωργίου, Καλογερῖκος καὶ Βεάκης ἀρκετὰ καλοί. Διὰ τὸν τελευταῖον πρώτην φορὰν ἐμφανισθέντα εἰς καλὸν θίασον προσήκει ὁ ἔπαινος ὅτι ἔπαιξε μὲ πολλὴν φυσικότητα καὶ χάριν.

Ἡ **Μέγγενη** (La morsa) τοῦ Ἰταλοῦ Πιραντέλο δρᾶμα μονόπρακτον σύγχρονον, ὁμοιάζον μὲ τὰ «Δικαιώματα τῆς ψυχῆς», ἔχον βάσιν τὸν ἔρωτα τῆς συζύγου πρὸς τρίτον ὑπὸ ἀντίθετον λύσιν, διότι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ζακόζα, ἡ σύζυγος ἐγκαταλείπει τὴν συζυγικὴν στέγην, ἐνῷ ἐδῶ αὐτοκτονεῖ ἡ σύζυγος. Ποῖος προκαλεῖ τὴν αὐτοκτονίαν; Ὁ συγγραφεὺς ἐνῷ παρουσιάζει μίαν σκληρότητα τοῦ συζύγου—ἄρνησιν νὰ τὴν συγχωρήσῃ ἱκετεύουσαν—φέρει ἐν τούτοις τὸν ἐραστὴν ἠθικὸν αὐτουργὸν θέτων εἰς τὸ στόμα τοῦ συζύγου τὴν φρᾶσιν πρὸς τὸν ἐραστὴν «Σὺ τὴν ἐσκότωσες». Κοινωνικὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον δὲν λύεται μὲ μονόπρακτον δρᾶμα.

Ταυτοχρόνως ἐδόθη καὶ ἡ δίπρακτος κωμῳδία «**Ἀλλοῦ τ' ὄνειρο**» (L' Amour buissonier), μὲ ὑπόθεσιν πολὺ ὁμοιάζουσαν τὰς «Ἀκτῖνας Ν.» Διαβίβεται ὅτι ὁ συγγραφεὺς Coolus δὲν εἶχε ὑπ' ὄψει τὸν κ. Ξενόπουλον.

Ἕνας φίλος ὁδηγεῖ εἰς τὴν γκαρσονιέραν ἑνὸς ἄλλου τὴν φιλενάδα του καὶ ἡ φιλενάδα τοῦ ἄλλου κρύδεται καὶ ἐπέρχεται ἀντικατάστασις.

«**Ἡ θεία μου ἀπὸ τὸ Ὀμῷλὲρ**» κοινοτάτη φάρσα τοῦ Cavault κομμένη ἐπάνω εἰς τὰ γνωστὰ ἀχνάρια, ὁμοιάζουσα πολὺ μὲ τὸ «Ἀλλοῦ τ' ὄνειρο». Ὑπόθεσις ἀσήμαντος. Ὁ κ. Λεπενιώτης ἐσκόρπισε γέλωτας, ὅπως πάντοτε. Πολὺ καλὸς ὁ κ. Παπαγεωργίου.

Παρετηρήθη ὅτι αἱ κατὰ τὰ προγράμματα «μεγάλαι ἐν Παρισίοις ἐπιτυχίαι» εἶνε μεγάλαι ἐν Ἀθήναις ἀποτυχίαι. Ὄχι διότι ἐὰν παριστάνονται καλά, ἀλλὰ διότι τὰ θέματα εἶνε πλέον ἐξηντλημένα καὶ μόνον Παρισινά.

Η «πολιτικὴ ποῦ σκοτώνει». Σύγχρονον δρᾶμα μὲ κοινωνιολογικὰς τάσεις, τοῦ κ. Η. Βουτιερίδου. Ὁ συγγραφεὺς ἔχων συγκεχυμένας ἰδέας περὶ τῶν νέων θεωριῶν κοινωνιστικῶν καὶ σοσιαλιστικῶν ἀνέλαβε νὰ τὰς ἀντιπαραθέσῃ εἰς τὰς παλαιὰς φαυλοκρατικὰς πολιτικὰς ἀρχάς, νὰ εἰκονίσῃ τὴν πάλην τῶν νέων ἰδανικῶν πρὸς τὰς τοῦ ψεύδους τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἠθικοῦ καθεστῶτος. Ἕνας πολιτικός, χάριν τοῦ ἰδίου συμφέροντος προσπαθεῖ νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην ἑνὸς πλουσίου βιομηχάνου, ἀλλ' αὐτὴ ἀνταγαπᾶται μὲ ἕνα νέον ἰδεολόγον. Ἡ κόρη παλαίει ἐναντίον τῶν γονέων καὶ τοῦ ἐπιδόξου γαμβροῦ· ἀλλ' ὁ τελευταῖος καταφεύγει πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του εἰς τὴν δολοφονίαν· ὁ ἰδεολόγος πίπτει νεκρός· ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη μὴ ἀνεχομένη τὸ μολυσμένον περιβάλλον, ἐξαναγκάζει διὰ τῆς σθεναρᾶς ἀρνήσεώς της εἰς αὐτοκτονίαν τὸν βουλευτήν, τὸν ἠθικὸν αὐτουργὸν τῆς δολοφονίας.

Τὸ θέμα εἶνε πολὺ συζητήσιμον, τὰ δρῶντα πρόσωπα διαγράφονται ψυχολογικῶς μὲ κάποιαν ἀπειρίαν καὶ ἀπὸ τὴν τραγικὴν αἱματοχυσίαν δὲν ἠμπορεῖ ὁ θεατὴς νὰ συγκινηθῇ μυχίως, οὔτε τίποτε σαφὲς καὶ ἱκανοποιητικὸν νὰ συναγάγῃ.

Νέλλη Ἠπίτου
Διπλωματοῦχος τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν

Τὸ μωρό μου, ἡ νέα φάρσα τοῦ Ἐννεκὲν ἐπαίχθη ταυτοχρόνως ἀπὸ τοὺς θιάσους Κοτοπούλη καὶ Κυβέλης. Ἕνας σύζυγος γκρινιάζει μὲ τὴν γυναῖκα του διότι δὲν κάμνει παιδιά. Αὐτή, εἰς ἕνα ταξεῖδι του ἐν συνενοήσει μὲ ἕνα φιλικὸν ζεῦγος πέρνει ξένο παιδὶ διὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃ ὡς ἰδικόν της. Ἐπεισόδια κωμικὰ παρεισάγονται, διότι τὸ ξένο μωρὸ ἐπειδὴ παρουσιάζεται ἀνάγκη νὰντικατασταθῇ τριπλασιάζεται καὶ τέλος ἀποκαλύπτεται τὸ παιγνίδι τὸ ὁποῖον ἔπαιξαν εἰς τὸν σύζυγον.

Εἰς τὸν θίασον Κυβέλης ἔπαιξαν καλύτερα οἱ ἄνδρες, δηλ. οἱ κ. κ. Λεπενιώτης καὶ Ἀργυρόπουλος. Εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη αἱ γυναῖκες, δηλ. αἱ δεσποινίδες Κοτοπούλη, Πεταλᾶ, Παπαχρήστου καὶ αἱ κυρίαι Περίδου καὶ Μαυρίκου.

Τὸ γεράκι, νεώτατον κοινωνικὸν δρᾶμα τοῦ Κρουασσέ, στρεφόμενον περὶ ἕνα σύζυγον, ὅστις ἐξώκειλε καὶ ἐπανευρίσκει τὴν συζυγικὴν ἀγάπην. Ἡ κ. Καλογερίκου εἶχε μίαν ὡραίαν ἐμφάνισιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλειπεν ἐν τούτοις κάποια ὁρμὴ πάθους, ὁ κ. Παπαγεωργίου κάλλιστος, ὁ δὲ κ. Βεάκης ἐχαρακτήρισεν ἐπαρκῶς τὸν ρόλον τοῦ Ἀμερικανοῦ.

Τὸ κοθῶνι. Φάρσα Γαλλική. Εἰς συμβολαιογράφος καλεῖται νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἔφεδρος εἰς τὰ μεγάλα γυμνάσια· κατορθώνει καὶ λαμβάνει 13 ἡμερῶν ἀναστολήν, τὴν ὁποίαν καταναλίσκει εἰς γλέντια μετὰ μιᾶς κυρίας τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου. Πνεῦμα χονδρὸν καὶ πλοκὴ πολυσύνθετος. Ὁ κ. Λεπενιώτης προσέθεσε νέαν ἐπιτυχίαν, διαπλάσας ἕνα κωμικώτατον τύπον.

Τὸ ἐν τῷ Ροτσιλδείῳ διαγωνισμῷ τυχὸν τοῦ α' βραβείου πατριωτικὸν δρᾶμα τοῦ κ. Βουτιερίδου οἱ «**Ἐλευθεροῦται**» ἀπέτυχε κατὰ τὴν παράστασιν. Κανών, ὁ ὁποῖος οὔτε τώρα δὲν εἶχε ἐξαίρεσιν. Διότι κανὲν βραβευθὲν δὲν ἐστάθη ἐπὶ σκηνῆς. Οἱ «Ἐλευθεροῦται» καίτοι εἶνε γραμμένοι ὄχι ρεκλαμοειδῶς, ἀλλὰ μὲ κάποιαν συναίσθησιν τέχνης, ἐν τούτοις οὔτε συνεκίνησαν, οὔτε ἐνεθουσίασαν. Ἡ ὑπόθεσις ἀναιμική,

ἡ διαγραφὴ τῶν χαρακτήρων ἀσθενής. Μόνον ἡ στιχομυθία —μίμησις τῶν «Περσῶν» τοῦ Αἰσχύλου — ἡ μεστὴ γοργότητος προεκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀλλὰ καὶ ψυχολογικῶς ὑστερεῖ· οἱ Βούλγαροι οὓς θέλει νὰ παραστήσῃ ὡς ὑπερφιάλους καὶ αὐθάδεις φθάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ οἰκτείρουν ἑαυτοὺς καὶ νὰ ἐγκωμιάζουν τοὺς Ἕλληνας. Ἔπειτα ἡ ἐπὶ σκηνῆς ὀμοβροντία, ἡ σωριάζουσα μίαν οἰκογενείαν, εἶνε σφάλμα σκηνικόν· ἡ νεωτέρα τέχνη ἀποκλείει τοιούτου εἴδους ἐκδιάσεις τῆς ψυχῆς, αὐτὰ τὰ πυροτεχνήματα, δι' ὧν ἐπιδιώκεται μία χονδροειδὴς ἐντύπωσις. Μειονέκτημα ἐπίσης τοῦ ἔργου, ὁ στῖχος. Παρῆλθεν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν οἱ ἥρωες τῶν πατριωτικῶν ἰδίως ἔργων συνωμίλουν μὲ ἰάμβους ἢ ὁμοιοκαταληξίας. Ἀδυνατίζει πολὺ ἡ ἐντύπωσις. Καὶ δικαίως ἀπὸ τὸν νεώτερον Ροτσίλδειον ἀπεκλείσθη ὁ ἔμμετρος λόγος.

Γενικῶς, ἀπεδείχθη διὰ τῶν «Ἐλευθερωτῶν» ὅτι ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία ἔργων στρεφομένων περὶ τὰ χθεσινὰ πολεμικὰ γεγονότα εἶνε πολὺ πρόωρος, δυναμένη νὰ μετατρέψῃ ἐπὶ τὸ εὐθυμότερον μέρη τινά, ὡς συνέβη μὲ τοὺς «Ἐλευθερωτάς». Ἂς εὐχηθῶμεν αἱ 1500 δρ. τοῦ βραβείου νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸν συγγραφέα διὰ νὰ γράψῃ ἐν ἀνέσει κανὲν κοινωνικὸν δρᾶμα, ἀνώτερον βεβαίως τῆς ἐφετεινῆς παραγωγῆς του.

Ὁ θίασος εἶχε μίαν ἀπώλειαν. Ἡ Ζηνοβία Παρασκευοπούλου, ἀνεχώρησε διὰ Παρισίους πρὸς εὐρυτέρας σπουδάς. Ὑπάρχει βεβαιότης, ὅτι τὸ θέατρον θὰ πλουτισθῇ μὲ ἓν «τελειοποιημένον» τάλαντον. Τοὺς ρόλους της ἀνέλαβεν φιλοτίμως ἡ δεσπ. Δημοπούλου.

Θέατρον Συντάγματος.

Νεαρὸς ὑπολογιστὴς τοῦ ναυτικοῦ ἀνεφάνη διὰ μιᾶς συγγραφεὺς ἐπιθεωρήσεως—**Ἐλᾶτε νὰ δῆτε**—ἡ ὁποία κρινομένη μὲ τὰ ἐλαφρυντικὰ τὰ ὁποῖα συντρέχουν ὑπὲρ ἑνὸς πρωτοπείρου συγγραφέως εἶνε ἀνωτέρα πάσης προσδοκίας. Ἡ Ἐπιθεώρησις αὐτή, προτιμοτέρα τῶν Ἐπινικείων, εἶνε μᾶλλον θεαματική. Ἐλαχίστη σάτυρα. Ὁ θίασος δὲν ἐφείσθη δαπανῶν, διὰ νὰ παρουσιάσῃ κάτι τὸ τερπνόν· εἶνε δὲ συγχρόνως καὶ ἡ πλέον ἔξωμος, ὄχι εἰς φρασεολογίαν, ἀλλὰ εἰς σωματικὴν ἔκθεσιν, ἐξ ὅλων τῶν ἐπιθεωρήσεων. Τέσσαρες αἱ Καρυάτιδες—ἀρχιτεκτονικῶς δηλ. ὑπὸ ἔποψιν στηρίγματος — τοῦ ἔργου. Ἡ Ἀθανασία Πλέσσα, (Βροχή, Παπαγάλος) ἡ Ναυσικᾶ Παντοπούλου (Διοργανώτρια, Χανούμισσα) ἡ Φλώρα Βορδώνη (Σελήνη, Μαύρη χείρ) καὶ ἡ Βιργινία Διαμάντη (Τράπεζα). Κιονόκρανον δέ, ὁ Πλέσσας, ὡς καλόπαιδο, ὡς ἀπαλλαγέντας ἀλλ' ἰδίως ὡς Κρητικός. Ὁ κ. Πλέσσας θὰ γίνῃ βαθμηδὸν ὁ Πανελλήνιος καρατερίστας. Ρουμελιώτης, Χιώτης, Ζακυθινός, Κρητικός. Δὲν λείπει ἀπὸ τὸ «Ἐλᾶτε νὰ δῆτε» οὔτε ὁ Βῆδ—ὁ ἐφιάλτης τῶν ἐπιθεωρήσεων — οὔτε ὁ ἐν Ζακυθινός.

Συμπαθὴς ἡ ἐμφάνισις τῆς δ. Νίνας Κόκκου ὡς Ἀργεντινοῦ. Ὡς σκηνογραφία, ἐπιτυχημένον τὸ «Ὄνειρον τοῦ Στρατιώτου» —μὲ τὴν παρέλασιν των στρατευμάτων —ἀντιγραφὴ τοῦ περιφήμου πίνακος τοῦ **Detaille**.

Ὁ κ. Ξενόπουλος, ὡς Ζακύνθιος, ἠθέλησε νὰ ἐπανορθώσῃ μίαν πλαστογραφίαν, ἥτις διεπράττετο εἰς τὰς ἐπιθεωρήσεις ἐναντίον τῶν συμπολιτῶν του, οἵτινες διεκωμωδοῦντο. Καὶ ἔγραψε τὸ **«Φιόρο τοῦ Λεβάντε»**, κωμῳδίαν ἐν ᾗ ἐμφανίζεται ὁ γνήσιος τύπος τοῦ Ζακυνθίου, ὁ ἀφελής, εὔχαρις, φιλοσκώμμων, ὁ ὁποῖος σκορπίζει τὴν εὐθυμίαν ὄχι μὲ ἐξευτελιστικὰς ὑπερβολάς, ἀλλὰ μὲ ἐξυπνάδες. Καὶ τὸ κατώρθωσεν εὐτυχήσας νὰ ἔχῃ ὡς διερμηνέα, ἀμίμητον ἀληθῶς, τὸν ἐπίσης Ζακύνθιον κ. Πλέσσαν. Τὸ ἔργον δὲν ἔχει καμμίαν σχεδὸν ἀξίαν φιλολογικήν. Εἰς πολλὰ μέρη ἔχει κάτι τὸ παιδικόν· ἀλλὰ ὁ τύπος τοῦ Ζακυνθινοῦ, δι' ὃν καὶ μόνον ἐγράφη ἡ κωμῳδία, δίδει μὲ τὴν ἀλήθειάν του μίαν ζωήν, ἥτις συγκρατεῖ τὸ ἔργον ὅλον.

«Ἡ κυρία δέχεται». Κωμῳδία τοῦ ἐρασιτέχνου κ. Ν. Ἀντωνοπούλου, ὑπενθυμίζουσα τὰς παλαιὰς κωμῳδίας, εἰς ἣν προσετέθησαν καὶ τραγουδάκια, ὥστε νὰ παρουσιασθῇ ὡς ὀπερέττα. Ἕνας κύριος ἀναλαμβάνει νὰ μεταμφιεσθῇ εἰς γυναῖκα—ἕνα εἶδος Θείας τοῦ Καρόλου—καὶ ὡς τοιαύτη εἰς μίαν ἐπιτυχῆ πλοκὴν δρέπει φιλήματα, προκαλεῖ ζηλοτυπίας καὶ δίδει συνεντεύξεις. Ὁ κ. Πλέσσας ὡς δεσποινὶς χαριτωμένος εἰς τὰς κινήσεις, τοὺς ἀκκισμούς, τὴν ἀμφίεσιν καὶ μόνον ἡ φωνὴ ἐπρόδιδε τὴν μεταμφίεσιν.

Θέατρον «Ὀλύμπια»

Ὁ γνωστὸς καμπούρης τοῦ Ἐτοάλ, ὁ δαιμονισμένος Λεζέ, ὁ ἔξυπνος καὶ συμπαθητικός, μαζῆ μὲ τὸν γελοιογράφον κ. Βώττην, τοῦ «Καρνὲ» τὸν συγγραφέα, ἔγραψαν τὴν πλέον χαριτωμένην καὶ θεαματικὴν ἐξ ὅλων τῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐπιθεωρήσεων, τὸν **«Παπαγάλον»**. Διακρίνεται διὰ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ κυρίως ὁ καλαίσθητος πλοῦτος τῶν ἀμφιέσεων καὶ τὸ ζωηρὸν καὶ χωρὶς φάλτσα τραγοῦδι τῶν ἠθοποιῶν εἶνε πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπαντᾷ κανεὶς εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιθεωρήσεις. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο. Εἶνε καθ' αὐτὸ ἐπιθεώρησις, μὲ κάποιαν συνοχήν, μὲ μίαν σκηνοθεσίαν ἐπιμελημένην, μὲ ἁρμονίαν καὶ μὲ ποικίλα θεάματα τὰ ὁποῖα κρατοῦν εἰς ἔντασιν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροατηρίου. Ἡ ἐπιθεώρησις εἶνε Ἑλληνογαλλική. Ἡ Ἑλληνικὴ σύμπραξις ὀφείλεται εἰς τὰς κ. κ. Βασιλάκη καὶ Τριφυλάκη, τῶν ὁποίων τὸ εὔμορφον τραγοῦδι συναγωνίζεται εἰς χάριν καὶ ζωηρότητα μὲ τὸ τῶν Γαλλίδων. Κομμέρ, ἡ συμπαθεστάτη δεσπ. **Viviana**, ὡς πόλις τῶν Ἀθηνῶν, κομπὲρ ἡ δεσπ. **Fru-Anda** ὡς ἀεροπόρος. Ἡ σιουλέτες ὡς Ἀκαδημαϊκῶν εἰς τὸ πανὶ τοῦ καραγκιόζη τῶν ἐπιθεωρησεογράφων μας εὐφυεστάτη, ἡ τῶν πλανοδίων μικροπωλητῶν σκορπίζει εὐθυμίαν, ὁ χορὸς τοῦ Μαύρου καὶ Ἄσπρου καὶ ἡ παρέλασις τῶν δοκίμων τοῦ ναυτικοῦ προκαλοῦν ζωηρὰ χειροκροτήματα, ἡ τοῦ Ἀρχαιολόγου, τοῦ Φαντομᾶ, τοῦ ναύτου καὶ τοῦ ἱππέως, τῶν ἀνδρῶν ὑποδυομένων τὰς σωφραζέτας ἔχουν πολλὴν σάτυραν, ὡς καὶ ἡ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιθεωρήσεως ἥτις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος γυμνόνεται. Τὰ μπαλέτα χαριτωμένα, ἰδίως ὁ χορὸς μὲ τὰ κουνούπια, τὰ μυιγάκια καὶ τῆς πεταλοῦδες, καὶ ὁ τῶν ρόδων, θαυμασία δὲ ἡ ζωηρότης μὲ τὴν ὁποίαν χορεύεται ἡ περίφημος καντρίλια **Clodoches** τοῦ **Molin rouge**, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ζεῦγος **Brocca**, ἡ δεσπ. **Briquette** καὶ ὁ κ. **Sarry** θαυματουργοῦν. Ὡραιόταται καὶ αἱ πλαστικαὶ εἰκόνες τοῦ γραμματοσήμου τῆς περιθάλψεως καὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἐπιστράτου.

Τὰ πρωτεῖα τῆς ὑποκρίσεως ἔχει ὁ θαυμάσιος Παπαγάλος, ὁ κ. **Will-Hald**, ἄριστος κωμικός, ὅστις κατώρθωσε νὰ εἶνε ἀληθινὸς παπαγάλος καὶ ὅστις τὰ Ἑλληνικὰ τὰ ὁμιλεῖ καθαρώτερα ἀπὸ μερικοὺς Ἕλληνας ἠθοποιούς.

Ὁ Γαλλικὸς θίασος, ὁ παίζων τὸν Παπαγάλον ἀνεχώρησεν εἰς Θεσσαλονίκην. Εἰς τὸ θέατρον «Ὀλύμπια» θὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα κινηματογράφος, μεθ' ὃ θὰ παίξῃ ἡ Ἑλλ. ὀπερέττα, εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐπανερχομένου τοῦ θιάσου Νίκα.

Θέατρον «Ἀθήναιον».

Εἰς τὰ συνοικιακὰ θέατρα ἐκυριάρχησαν τὰ ἀκατάλληλα διὰ κυρίας καὶ δεσποινίδας καὶ ἐφήβους ἔργα. Ὄχι μόνον ἐπανελήφθησαν μερικὰ παλαιά, ὡς τὰ Χάπια τοῦ Ἡρακλέους, τὸ Ξυνὸ φροῦτο, ἡ Ξεχωριστὴ κρεβατοκάμαρα, ἀλλὰ προσετέθησαν καὶ νέα. Ἰδοὺ δὲ οἱ τίτλοι των: Καταπότια τοῦ ἔρωτος, Τὸ Ρὸζ πανταλόνι, ὁ Ἀνίκανος, ἡ Πρώτη νύχτα τοῦ γάμου, τὸ Ἄλλο χέρι, ἡ Κανθαρίδα κλπ.

Αἱ λαϊκαὶ ἐπιθεωρήσεις φύονται ὡς μανιτάρια. Δὲν καθυστέρησε καὶ τὸ «Ἀθήναιον» καὶ μὲ τὸν λαϊκώτατον τίτλον **«Τὸ τσόκαρο»** ἐζήτησε νὰ ἑλκύσῃ τὰ λαϊκὰ πλήθη. Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὰ μᾶλλον ἀρέσκονται ἀκόμη εἰς τὰ περιπετειώδη πεντάπρακτα δράματα. Τὸ «Τσόκαρο» εἶνε ἀτυχὴς ἐπιθεώρησις. Μόνον ἕνα νούμερο εἶνε ἀληθινὰ ἔξυπνον, τὸ πανόραμα. Ἡ μουσική—τοῦ πιανίστα τοῦ θιάσου—ἀρκετὰ καλή, ἀρτυμένη μὲ ὀλίγην «Εὔαν». Ἀπὸ τοὺς ἠθοποιοὺς κυριαρχοῦν αἱ Δαμάσκου—ἡ μητέρα διασώζουσα τὴν ζωηρότητα τῶν παλαιῶν της ἐτῶν—καὶ ἡ δεκαπενταέτις κόρη της, ἡ ὁποία πολλὰ ὑπόσχεται μὲ τὰ φλογερὰ μάτια της καὶ τὴν καλὴν φωνήν της, ἥτις θὰ ἦτο φυσικοτέρα ἂν δὲν ἦσαν χαμηλὰ τονισμένα τὰ τραγούδια καὶ θὰ γείνῃ τεχνικωτέρα ἂν ἐγκαίρως διδαχθῇ. Ὡς ἐγκαταλελειμμένη, ὡς ναπολεόνι ἔδειξε πολλὰ χαρίσματα. Ἐκ τῶν ἄλλων ἠθοποιῶν ἡ κ. Ἀκράτου καὶ ὁ κ. Προβελέγγιος δεχωρίζουν ὁπωσδήποτε.

Δυὸ ἔργα πατριωτικὰ ἐπαίχθησαν: «Στὰ Γιάννενα» τοῦ ἠθοποιοῦ κ. Βεντούρα, δίδει εἰκόνα ἀφ' ἑνὸς τῆς ὠμότητος τῶν τυράννων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐθελοθυσίας τῶν σκλάβων. Τὸ ἄλλο ἀνώτερον, ὁ «Ἐχθρὸς τῆς φυλῆς μας» ἐγράφη ἀπὸ τὸν κ. Ροδᾶν, λόγιον καὶ πολεμιστήν, καὶ πλέκεται περὶ τὴν ζωὴν Ἑλληνίδος νυμφευμένης Βούλγαρον ἀξιωματικόν. Τοὺς κυριωτέρους ρόλους ὑπεκρίθησαν οἱ κ. κ. Στεφάνου, Ἀκράτου καὶ οἱ κ. κ. Δαμάσκος, Προβελέγγιος καὶ Λαζαρίδης.

Θέατρον «Ἀλάμπρα».

Τὰ **«Ξεφαντώματα»** τὰ ὁποῖα παρ' ὀλίγον νὰ στοιχίσουν τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ Σκίπη ἐδόθησαν, κατόπιν μακρᾶς... προαναγγελίας, εἰς τὴν «Ἀλάμπραν», ἀλλ' ὑστέρησαν πολὺ τῆς φήμης των. Αἱ συμπάθειαι διὰ τὸν παθόντα συγγραφέα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπληρώσουν τὰς πολλὰς ἐλλείψεις, φυσικὰς ἄλλως τε ἀφοῦ τὸ ἔργον συνεπληρώθη μετὰ τὸ δρᾶμα τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων. Ἐξ ὅλης τῆς ἐπιθεωρήσεως, μόνον ἡ ἐμφάνισις τῆς κ. Χατζηχρίστου ὡς Ροδακίνου ὑπῆρξεν ἐπιτυχής. Ἡ κ. Χατζηχρίστου χαριτωμένη, μὲ φωνὴν ἔντονον καὶ τεχνικήν — ἡ καλλιτέρα φωνὴ ἀπὸ ὅσας ἠκούσαμεν εἰς τὰς μέχρι τοῦδε ἐπιθεωρήσεις— χάνεται εἰς ἕνα περιβάλλον πολὺ χαμηλότερον τῆς ἀξίας της. Ἡ ἐκλογὴ τῆς μουσικῆς ἐπιτυχής.

Θέατρον Νεαπόλεως

«Πάρε πόδι» Ὁ τίτλος, λαϊκός, εἶνε σύμφωνος πρὸς τὴν καλαισθησίαν τοῦ κοινοῦ ἑνὸς λαϊκοῦ θεάτρου, οἷον τῆς Νεαπόλεως. Ὁ δὲ συγγραφεὺς κ. Κοπακκάκης γνωρίζει καλὰ τὸ κοινὸν αὐτὸ καὶ τὰ γοῦστα του. Ὡς λαϊκὴ Ἐπιθεώρησις, δὲν ὑπολείπεται, ἴσως μάλιστα ὑπερτερεῖ τὰς ὁμογαλάκτους ἀδελφάς της. Ἔχει μερικὰ σατυρικὰ μέρη ποῦ προκαλοῦν τὸν γέλωτα. Λείπει ὅμως τὸ πλούσιον ἔνδυμα, ἡ σαγήνη μιᾶς ἐπιθεωρήσεως. Ἡ κ. Μουστάκα — ἡ ὁποία ἀδικεῖται μὴ παίζουσα εἰς ἕνα καλὸν θίασον, ἀλλὰ προτιμῶσα θιασαρχίαν εἰς μίαν ἀπόκεντρον μάνδραν—ὡς πιερρότος καὶ ὡς ἐργάτης μία ὀπτικὴ ἐπιτυχία ἀξιοσημείωτος· ἀλλὰ καὶ τὸ τραγοῦδι της συμπαθητικόν. Ἡ κ. Ἀλίκη Λαζαρίδου μὲ τὸ ὡραῖον ἀνάστημα καὶ τὴν γλυκεῖαν φωνὴν ὡς Χάρτης καὶ ὡς Ρουμανία ἠμποροῦσε νὰ στολίσῃ κάθε θίασον. Ὁ κ. Σαραντίδης ὅστις «ἐλασκάρισε» ἀπὸ τὰ «Παραπήγματα» μετέφερε τὸν ὡραῖον ρόλον τοῦ κανδυλανάπτου εἰς τὸ «Πάρε πόδι» Ἀμίμητοι αἱ κυρίαι Χέλμη — ἡ ἀειθαλὴς — καὶ Φιλίππου εἰς τὴν ἑκαρδιστικὴν παρῳδίαν τοῦ Ταγκό.

Αἱ δύο προηγηθεῖσαι ἐπιθεωρήσεις: «Γκάφα» τοῦ κ. Κοπακκάκη καὶ «Καραγκιόζης» τοῦ κ. Δεπάστα ἀπέτυχον.

Θέατρον τοῦ Λαοῦ.

Διὰ νὰ ὑπάγῃ κανεὶς εἰς τὸ θέατρον τοῦ Λαοῦ θέλει ὁδηγόν. Τόσον ἀπόκεντρον εἶνε. Καὶ ὅμως πατεῖς με πατῶ σε κάθε βράδυ. Αὐτοκίνητα καὶ ἅμαξαι ἐτίμησαν ἐφέτος τὸ θεατρίδιον. Καὶ ἡ γενικὴ ἐντύπωσις εἶναι ὅτι ἡ **«Σκοῦπα»** δὲν ὑστερεῖ εἰς πνεῦμα τῶν ἄλλων ἐπιθεωρήσεων. Πνεῦμα καθαρῶς λαϊκόν, ἀνεπιτήδευτον. Ὑστερεῖ βεβαίως εἰς προσωπικὸν καὶ εἰς ἐνδύματα. Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἁπλότης αὐτὴ εὐαρεστεῖ. Πρωταγωνιστεῖ ὁ κ. Θάνος, ὅστις εἶνε συγγραφεύς, θεστρώνης, ἠθοποιὸς καὶ στιχουργός. Ἄτλας τῆς Σκούπας. Ὁ Πλέσσας τοῦ Μεταξουργείου. Δημιουργεῖ τύπους λαϊκοὺς μὲ πολλὴν πρωτοτυπίαν καὶ ἀλήθειαν. Ὡς πρωταγωνίστρια ἐθορύβησεν ἡ μικροῦλα Πίτσα Κρανιώτου, πεταχτὴ καὶ χαριτωμένη, ἰδίως εἰς τὸ τραγοῦδι τοῦ γέρου, ἡ ὁποία ὅμως ἕνεκα ζωηρᾶς ἀντιζηλίας ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος τῆς «Πινακοθήκης» δημοσιεύομεν μίαν σειρὰν ἔργων τοῦ ἐν Μονάχῳ ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένου Ἕλληνος ζωγράφου κ. Ἕκτωρος Δούκα. Ὁ κ. Δούκας κατάγεται ἐκ Σμύρνης· νεώτατος ἠκολούθησε μαθήματα εἰς τὴν ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Ὑπῆρξε μαθητὴς τοῦ ἀποθανόντος μεγάλου συνθέτου ζωγράφου Löffzt. Καίτοι νεώτατος, μόλις 28 ἐτῶν, ἔχει φιλοτεχνήσῃ πολλὰ ἔργα. Ἐκ τῶν δημοσιευομένων ἡ ὁδὸς Γαριβάλδη ἔχει ἀποδοθῇ μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ ζωήν, τὸ σκίτσο τῆς μικροσκοπικῆς κόρης του εἶνε ἕνα ἀριστούργημα ἁπλότητος καὶ ἀληθείας, ἡ δὲ προσωπογραφία τῆς δεσποινίδος Τζούλιας Ἀμπελᾶ—γενομένη κατὰ τὴν ταχεῖαν ἐκ Μονάχου διάβασίν της πέρυσι — εἶνε ἓν δεῖγμα τῆς μεγάλης ζωγραφικῆς του ἱκανότητος, ἥτις κατώρθωσε καὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς φυσιογνωμίας πιστῶς ν' ἀποδώσῃ καὶ τῆς τέχνης τὰς ἀξιώσεις νὰ ἐξυπηρετήσῃ.

Συνεχίζον τὸ Ὠδεῖον Λόττνερ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὀρατορίων, ἔδωσε κατ' ἐπανάληψιν τὸν «Σαμψῶνα» τοῦ Χένδελ, μὲ μικτὴν χορῳδίαν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μπέμμερ. Τὸ μακρὸν καὶ ἐμπνευσμένον ἔργον ἐξετελέσθη λίαν ἐπιτυχῶς. Ἡ χορῳδία ἦτο ἐπαρκῶς ἠσκημένη καὶ ἁρμονική· ὡς μονῳδοὶ μετέσχον παλαιοὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ Ὠδείου. Ἡ κ. Καμπανάκη, καίτοι εἶχεν ὀλίγον μέρος, συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἰδίως εἰς τὸν μεταξὺ Σαμψῶνος καὶ Δαλιδᾶς δραματικὸν διάλογον τοῦ Β' μέρους. Ἡ ἐμφάνισις τῆς μεσοφώνου δίδος Ἑλένης Βλάχου (μαθητρίας τῆς κ. Φωκᾶ) ἦτο μία ἀποκάλυψις διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν τεχνικὴν ἀπόδοσιν τοῦ δυσκόλου μέρους της. Ὁ κ. Ἀγγελόπουλος μὲ τὴν ἰσχυρὰν καὶ διαυγῆ φωνήν του εἶχε μίαν ζηλευτὴν ἐπιτυχίαν. Αἱ μουσικαὶ φράσεις τῶν χορικῶν, αἱ ἄλλοτε ἠρέμως καὶ μεγαλοπρεπῶς θρησκόληπτοι, αἱ ἄλλοτε ἑρμηνεύ-

ΕΡΗ ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΥ

Ἡ «Πινακοθήκη», ἡ πάντοτε ἐνισχύουσα τὰ ἀληθινὰ καλλιτεχνικὰ τάλαντα, μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως παρουσιάζει ἐκλεκτὴν ὅσῳ καὶ μετριόφρονα καλλιτέχνιδα, τὴν συμπαθῆ δεσποινίδα Ἔρην Καβαλιέρου-Μαρκονίζου, ἡ ὁποία ἐνωρίτατα ἔδωσε ζηλευτὰ δείγματα μουσικῆς ἐμπνεύσεως. Καίτοι συμπληροῦσα ἀκόμη τὰς σπουδάς της ἐν τῷ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν, εἶνε συνθέτις τεσσάρων συνθέσεων, τὰς ὁποίας διακρίνει μεγάλη πρωτοτυπία, εἰλικρίνεια αἰσθήματος, ἁπλότης καὶ χάρις. Τὴν πρώτην σύνθεσιν «Ὑπὸ τὸν Παρθενῶνα» ἔγραψε νεωτάτη πρὸ διετίας δημοσιευθεῖσα δὲ ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ κόσμου εὐμενέστατα. Εἶνε μία ἀρχαιοπρεπὴς ἔμπνευσις, ἕνας μυστικοπαθὴς ὕμνος πρὸς τὴν ἀρχαίαν τέχνην, ἀντάξιος τοῦ μεγάλου ὀνόματος τὸ ὁποῖον φέρει. Σοβαρὰ ἀλλὰ καὶ περιπαθὴς μουσική, μία νοσταλγία πρὸς τὴν κλασικὴν ἐποχήν, ἐξωτερικεύει ἓν αἴσθημα βαθὺ καὶ μία ἁρμονία τὸ διαπνέει γοητευτική.

Ἡ δευτέρα σύνθεσις εἶνε ἐν *valse chantée*, γραφεῖσα ἐπὶ στίχων, διακρινομένη διὰ τὴν γοργότητα καὶ ἔκφρασιν.

Δύο ἄλλαι συνθέσεις, τὸ «Ἀηδόνι» καὶ τὸ «Καράβι» ἔχουν ἑλληνικὸν ὕφος, διασῴζον ὅλην τὴν περιπάθειαν, ἥτις εἶνε τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς δημώδους μελῳδίας. Ἀμφότεραι αἱ συνθέσεις θίγουν τὴν ψυχὴν καὶ εἶνε ἁγναὶ ἀπηχήσεις ἐσωτέρου κόσμου.

Ἡ δεσποινὶς Καβαλιέρου, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις καὶ εἶνε ἀδελφὴ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλου συναδέλφου διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Ἀπ' ὅλα». Προοιωνίζεται τὸ τάλαντόν της εὐρὺ μέλλον. Ἰδίως εἰς τὴν σύνθεσιν, εἰς ἣν ἐξαιρετικῶς ἐπιδίδει, καίτοι καὶ εἰς τὴν ὀργανικὴν μουσικὴν αἱ σπουδαί της εἶνε λίαν ἱκανοποιητικαί.

Ἐκ τῶν παρατιθεμένων εἰκόνων, ἡ μὲν πρώτη παριστᾷ τὴν συνθέτιδα, ὅταν ἔγραψε τὴν πρώτην μελῳδίαν, ἡ δὲ δευτέρα, ὅταν συνέθεσε τὴν νεωτάτην.

ουσαι τὴν ἡρωϊκὴν ὁρμὴν τῆς φάλαγγος τῶν Κριτῶν ἐχαρακτηρίσθησαν μὲ λεπτὸν χρωματισμόν. Αἱ μονῳδίαι, εἴτε ὡς διαλογικαὶ εἴτε ὡς ἄριαι ἐξετελέσθησαν μὲ πολλὴν γνῶσιν τοῦ θέματος.

★

Ἐν Θεσσαλονίκῃ διωργανώθη ἔκθεσις ζωγραφικῆς, διοργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δήμου. Ἐξετέθησαν 236 ἔργα τῶν ζωγράφων Μαλέα, Βανδώρου, Γουναροπούλου καὶ ἄλλων. Ἡ ἐντύπωσις γενικῶς καλλίστη. Ἡ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως, ἐν ᾗ ἐμαίνετο ἡ ἀγριότης μονίμων καὶ προσκαίρων κατακτητῶν, διοργάνωσις ἐκθέσεως πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς μία νέα Ἑλληνικὴ νίκη πολιτισμοῦ καὶ διοικήσεως. Ἡ ἔκθεσις αὕτη πρώτη ἀπὸ τῆς καταλήψεως εἶνε τρίτη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας. Ἡ ἔκθεσις ἐγένετο εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως παραχωρηθεῖσαν εὐρεῖαν αἴθουσαν τοῦ Στρατηγείου παρὰ τὸν Λευκὸν Πύργον.

★

Εἰς τὸ Λονδῖνον ἐδόθη συναυλία ὑπὸ τοῦ κ. Λ. Καμηλιέρη, ὅστις διηρμήνευσε τὸν Βάγνερ καὶ Λίστ τελείως. Ἔπαιξε καὶ τὴν Ἑλληνικὴν εἰσαγαγὴν τὸν Γκλαζούνωφ, τὴν καὶ ὑπὸ τῆς ἰδικῆς μας ὀρχήστρας τοῦ Ὠδείου ἐκτελεσθεῖσαν ἐοχάτως, ἡ ὁποία ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους κριτικοὺς δὲν ἐθεωρήθη σπουδαῖον ἔργον· ἴσως διότι ὁ συνθέτης τὴν ἔγραψεν ἐν ἡλικίᾳ 17 ἐτῶν.

Τῆς συναυλίας μετέσχε καὶ ἡ νεαρωτάτη δεσποινὶς Μάκβεθ, ἡ «κολορατοῦρα» Ἀμερικανὶς ὑψίφωνος, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἁβρὰν καὶ γλυκυτάτην φωνήν της ἔψαλε Βελλίνην καὶ Δονιζέττην.

★

Πρωτοβουλία τῶν «Μουσῶν» διενεργεῖται ἔρανος ὅπως στηθῇ ἡ προτομὴ τοῦ Ζακυνθίου ἱστοριογράφου Π. Χιώτου ἐπὶ τοῦ τάφου του.

—Πρωτοβουλίᾳ τοῦ δημάρχου Σπάρτης κ. Λυμπεροπούλου ἀπεφασίσθη ἡ ἀνέγερσις ἐν Σπάρτῃ ἀνδριάντος τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. Τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον Σπάρτης ἐψήφισε 5,000 δραχ. ὡς εἰσφοράν.

★

Ἐπεράτωσε τὰς σπουδάς της ἐν τῷ Ὠδείῳ τῶν Παρισίων, ὡς ὑψίφωνος δραματική, ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Καζνέβ, ἡ δεσποινὶς Μάρω Καρύδη. Ἡ νεαρὰ καλλιτέχνις μετέβη εἰς Λονδῖνον, ἔνθα ἔλαβε μέρος εἰς μεγάλην ἑσπερίδα, δοθεῖσαν πρὸς τιμήν της ὑπὸ τῆς πρεσβείρας τῆς Ἑλλάδος κυρίας Γενναδίου, ἐκλήθη δὲ καὶ εἰς τέϊον ὑπὸ τοῦ διατρίβοντος ἐκεῖ Καροῦζο, ὅστις ἐξετέλεσε μετ' αὐτῆς καὶ ἄριαν, συγχαρεὶς αὐτὴν ἅμα διὰ τὴν τέχνην της.

★

Ὁ Λέχαρ κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Ῥουμάνου συνθέτου Ποπέσκου, ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν ὀπερέτταν του «Τέλος μόνοι» παρενετέθησαν συνθέσεις ἰδικαί του. Ὁ Λέχαρ ἐνήγαγεν ἐπὶ συκοφαντίᾳ τὸν Ποπέσκον, ὅστις καὶ κατεδικάσθη εἰς 40 κορωνῶν πρόστιμον.

—Ὁ διάσημος κωμικὸς Μὶξ Λίντερ καὶ ἡ διάσημος ἠθοποιὸς Γκάμπυ Ντελὺς παρ' ὀλίγον νὰ πνιγοῦν. Ἀνεσύρθησαν μετὰ πολλοῦ κόπου ἐκ τοῦ Σηκουάνα ἀβλαβεῖς.

—Ἀπέθανεν ὁ Ἀμερικανὸς ζωγράφος Μπράουν (Brown) διάσημος διὰ τὰς ἀπεικονίσεις τῶν μικρῶν παιδιῶν τοῦ δρόμου. Ἡ εἰκών του τὸ «Στήριγμα», ἐν ᾗ παρίστανται πολλὰ παιδιὰ θεώμενα ἕνα συνομιλητόν των νὰ στηρίζεται εἰς τὰς χεῖρας μὲ τὰ πόδια ὑψηλὰ εἶναι πολὺ χαρακτηριστική.

—Ἐπωλήθη ἀντὶ 900.000 φρ. ἡ εἰκὼν τοῦ Φραγκονάρ, ἡ παριστῶσα τὸν Ρανάλδον εἰς τοὺς κήπους τῆς Ἀρμίδας.

—Ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐπαύλεως διὰ τὰς ἀπομάχους ἠθοποιοὺς, ἣν ἀνεγείρει ἡ Δοῦζε παρὰ τὴν πύλην Πίαν τῆς Ρώμης.

—Ἀνευρέθη ἀνέκδοτον, ἀλλ' ἐλλιπὲς μυθιστόρημα τοῦ Ἐρνέστου Ρενάν, φέρον τὸν τίτλον «Αἱ ἐκμυστηρεύσεις τῆς Φελικούλας»

★

Εἰς τὸν ἐτήσιον διαγωνισμὸν τοῦ Ὠδείου τῶν Βρυξελλῶν μεταξὺ 35 μαθητῶν ἠρίστευσεν εἰς τρεῖς διαδοχικὰς δοκιμασίας ὁ ἐκ Πατρῶν βιολιστὴς Γ. Εὐσταθίου, τυχὼν τοῦ α' βραβείου.

—Ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ κόσμου ἡ διακοσιετηρὶς τῆς γεννήσεως τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Χριστοφόρου Γλούκ (2 Ἰουλίου 1714), τοῦ μελοποιήσαντος ὑποθέσεις ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τραγῳδιῶν μετὰ μεγάλης ψυχολογικῆς βαθύτητος. Ὁ «Πάρις καὶ ἡ Ἑλένη», ἡ «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι», ὁ «Ὀρφεὺς καὶ ἡ Εὐριδίκη», ἡ «Ἄλκηστις», ἡ «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις» εἶνε τὰ ἀθάνατα ἀριστουργήματα τῆς λυρικῆς μελῳδίας.

★

Εἰς τὸν ἐπαληφθέντα ποιητικὸν διαγωνισμὸν τῶν πολεμικῶν ἀσμάτων συνηγωνίσθησαν 215 ποιηταὶ ὑποβαλόντες 450 ποιήματα. Ἐβραβεύθησαν δύο θούρια, δύο ἐπινίκεια καὶ τρία ἄσματα ἀναψυχῆς. Οἱ βραβευθέντες εἶναι οἱ κ. κ. Ν. Μπάρακλης, Ζαχ. Παπαντωνίου, Σ. Σπεράντσας, Θ. Ζωϊόπουλος, Ἑλένη Μ. Νεγρεπόντη καὶ Μαρία Π. Στρματέλου. Τὰ ἄσματα αὐτὰ ἐδόθησαν πρὸς μελοποίησιν εἰς τοὺς κ. κ. Σαμάραν, Καλομοίρην, ἀδελφοὺς Λαμπελέτ, Λαυράγκαν, Σακελλαρίδην καὶ Λιάλιον.

★

Ὁ διάσημος συνθέτης Λεονκαβάλλο παραδεριζῶν εἰς τὰ λουτρὰ τοῦ Λεονκαντίνι συνθέτει νέαν τρίπρακτον ὀπεραν ἐπιγραφομένην «Ἄβε Μαρία». Τὸ λιμπρέττον τοῦ ἔργου ἀνήκει εἰς τοὺς κ. κ. Ἰλλίκα καὶ Καβικιότι.

Μαριέττα Νικάκη

Ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας μετὰ θριαμβευτικὴν περιοδείαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἀλεξάνδρειαν ἡ καλλιτέχνις τοῦ βιολίου δεσποινὶς Μαριέττα Νικάκη.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ δεκαέτις μόλις μετέβη εἰς τὸ Παρίσι ὅπου ἐσπούδασεν εἰς τὸ Κονσερβατοὺαρ ὑπὸ τὸν διάσημον βιολινίστην Μπερτελιέ. Ἔλαβε πρῶτον δίπλωμα καὶ ἀπῆλθεν εἰς Καλκούταν, ἔνθα ἔμενεν ὁ πατήρ της καὶ ὅπου κατέπληξε μὲ τὸ τάλαντόν της. Εἰς μίαν συναυλίαν της εἰσέπραξε 7100 φράγκα. Ἔφυγε ἐκεῖθεν διὰ νὰ τελειοποιήσῃ τὰς σπουδάς της ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τὸν καθηγητὴν Σέβικ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε πρῶτον δίπλωμα κονσερτίστας. Τελευταίως ἔκαμε μίαν θριαμβευτικὴν περιοδείαν εἰς τὴν Βοημίαν, Ρουμανίαν, καὶ Ρωσσίαν.

Ἡ δνὶς Νικάκη ἔδωσε δύο συναυλίας. Μίαν ἐν Κηφισσίᾳ καὶ ἄλλην ἐν τῷ «Ἀκταίῳ» τοῦ Φαλήρου. Ἀμφότεραι ὑπῆρξαν, οὕτως εἰπεῖν, προανακρούσματα τῆς μεγάλης συναυλίας, ἣν θὰ δώσῃ ἐπανερχομένη ἐξ Ἰταλίας τὸν Ὀκτώβριον. Ἡ νεαρὰ καλλιτέχνις ἔδωσε δείγματα μιᾶς τέχνης, ἧς κυριαρχεῖ λεπτὸν καὶ θερμὸν αἴσθημα. Τὸ βιολίον, τὸ μάγον ἀλλὰ καὶ ἰδιότροπον αὐτὸ ὄργανον, εἶνε τελείως ὑποτεταγμένον εἰς τὰ δάκτυλά της. Χωρὶς ἐπιτήδευσιν, χωρὶς ἐπίδειξιν, ἐκτελεῖ μὲ μίαν θαυμαστὴν σταθερότητα, μὲ δεξιοτεχνίαν, μὴ ἐστερημένην ὅμως ἐμπνεύσεως.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐν Φαλήρῳ συναυλίας ἦτο ρωμαντικοῦ ὕφους. Καὶ ἔδειξε μίαν γλυκύτητα φυσικὴν καὶ ἀβίαστον. Εἰς τὴν Καντοσέταν τοῦ Ἀμβρόζιο, τὴν Ἀνάμνησιν τοῦ Νερλᾶ, τὴν μεστὴν ὑπερόχου λυρισμοῦ εἰς τὴν «Θλιβερὰν σκέψιν» τοῦ κ. Ξανθοπούλου τὴν ἄρτι γραφεῖσαν καὶ ἡ ὁποία εἶνε ἀπὸ τὰς καλλιτέρας συνθέσεις τοῦ συμπαθοῦς συνθέτου, καὶ τὸ «Τζιγκόϋνερβάϊζεν», τὸ δημοφιλὲς καὶ γνωστότατον τοῦ Σαρασάτε ἀριστοτέχνημα, ἡ δνὶς Νικάκη κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς μας, μὲ τὴν νοσχελῆ ἡδυπάθειαν καὶ τὴν βαθεῖαν μελαγχολίαν. Εἰς τὴν ἀρτίαν

ἐκτέλεσιν ὑπερέβαλε τὸ Κονσέρτο (op. 64) τοῦ Μένδελσον, εἰς τὰ τρία μέρη τοῦ ὁποίου εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ δείξῃ τὴν ἀληθινὴν τέχνην της εἴς τε τοὺς ἠρέμους καὶ εἰς τοὺς γοργοὺς τόνους. Τὸ κονσέρτο αὐτὸ ἤρκει καὶ μόνον διὰ νὰ φανῇ ἡ τέχνη της. Τὴν συναυλίαν ἐπεστέγασεν ἕνα κατόρθωμα δεξιοτεχνίας, ἡ ἐπὶ μιᾶς μόνον χορδῆς ἐκτέλεσις τοῦ «Μωϋσέως» τοῦ Παγανίνη, καθ' ἣν ἐθαυμάσθη ἡ εὐχέρεια τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀλλὰ καὶ ὁ χειρισμὸς τοῦ τόξου. Θὰ ἦτο μείζων δ'ἔτι ἡ ἐντύπωσις ἂν ἐξετελεῖτο ἄνευ συνοδείας κλειδοκυμβάλου.

★

Εἰς τὸ Παρισινὸν «Odeon» παρεστάθη ἔμμετρος τετράπρακτος τραγῳδία Ἑλληνικῆς ὑποθέσεως, ὁ «Περίανδρος» γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Εὐστρ. Ἀθανασιάδου, συνεργασίᾳ τοῦ κ. Ἐρ. Μαλτέστ. Τὸ ἔργον ἐπέτυχε καταπληκτικῶς. Οἱ κριτικοὶ τὸ ὑπερεπῄνεσαν διὰ τὴν ὡραίαν καὶ ἁρμονικὴν γλῶσσαν, τὴν ρυθμικότητα καὶ λεπτότητα τῶν στίχων. Ἡ ὑπόθεσις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Ἡροδότου διὰ τὸν Περίανδρον τὸν τύραννον τῆς Κορίνθου, ὀνομαστὸν διὰ τὰ ἐγκλήματά του. Τὸ ἔργον χαρακτηρίζεται ὡς ἔχον Σοφοκλεῖον μεγαλοπρέπειαν, διὰ τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴν τεχνικὴν διαδοχὴν τῶν σκηνῶν. Οἱ συγγραφεῖς ὑπολογίσαντες τὴν χρονικὴν ἀπόστασιν τῶν δρώντων προσώπων ἠθέλησαν νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν τῆς σημερινῆς ἐντυπώσεως καὶ ἔδωκαν εἰς σημεῖά τινα μελοδραματικὴν χροιάν. Οἱ πρωταγωνισταὶ Συλβαὶν ἀνέπτυξαν ὅλην των τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυΐαν. Ὁ Συλβαὶν ὡς Περίανδρος ἐψυχολόγησεν ἄριστα, καὶ διὰ τῆς ὡραίας ἀπαγγελίας ἐμείωσε τὴν μονοτονίαν τῶν μακρῶν διαλόγων. Ἡ κ. Συλβαὶν ὡς Λύκος ἔδωσεν ἕνα τύπον εἰκοσαετοῦς νεανίου, ὅστις μὲ ὑπερήφανον παράστημα δέχεται τὰς καταδρομὰς τοῦ πεπρωμένου.

★

Νέον μυθιστόρημα ἐξεδόθη ἐν Παρισιοις τοῦ Παύλου Μπουρζέ, ὁ «Δαίμων τῆς Μεσημβρίας», χαρακτηρισθὲν ὑπὸ τῶν κριτικῶν ὡς φιλολογικὸν ἀριστούργημα μεστὸν πάθους καὶ πρωτοτυπίας. Ἡ ὑπόθεσις στρέφεται κυρίως περὶ τὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις καὶ τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας, διακρίνεται ὅμως διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν αἰσθημάτων. Τὸ δόγμα τοῦ συγγραφέως εἶνε ὅτι πρέπει νὰ ζῶμεν ὡς σκεπτόμεθα, διότι ἀργὰ ἢ γλήγορα σκέπτεται τις καθὼς ἔζησεν.

★

Ὁ υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Ἐδμόνδου Ροστὰν ἔδωκε πρὸς παράστασιν νέον αὐτοῦ ἔργον ἐπιγραφόμενον: «Ὁ Χορὸς τῶν Σειρήνων» εἰς τὸ θέατρον «Πὸρτ Σαὶν Μαρτέν».

—Ὁ δραματικὸς ἠθοποιὸς Παῦλος Κουλουμποῦ γνωστὸς εἰς τὸν θεατρικὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ραϋμόνδος Ἀρμπέλ, ἔπασχε πρὸ πολλοῦ ἐκ νευρασθενείας. Ἐνοικίασεν ἓν δωμάτιον πέμπτου πατώματος εἴς τι ξενοδοχεῖον καὶ ὡς ἔμεινε μόνος, διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τῶν φίλων του, ἐρρίφθη ἐκ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν ὁδὸν μείνας νεκρός.

—Ἀπέθανεν ὁ διευθυντὴς τοῦ «Κόσμου» τῆς Ν. Ὑόρκης Ἰωσὴφ Πούλιτσερ, ὁ ἐπικληθεὶς «Βασιλεὺς τοῦ Ἀμερικανικοῦ Τύπου».

—Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ὁ διευθυντὴς τοῦ «Χρόνου» Ἀδριανὸς Ἐμπράρ, ἐν ἡλικίᾳ 81 ἐτῶν. Εἰσελθὼν νεώτατος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ «Χρόνου» κατώρθωσεν ἀπὸ ρεπόρτερ νὰ γίνῃ πολιτικὸς ἀρθρογράφος καὶ διευθυντής. Ἦτο καὶ Πρόεδρος τοῦ Συνδικάτου τοῦ Γαλλικοῦ Τύπου.

★

Ἀπεφοίτησαν ἐκ τῆς τελευταίας τάξεως τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τοῦ Πολυτεχνείου αἱ δεσποινίδες Εὐφροσύνη Ἀντωνιάδου, Μ. Χόρς, Χ. Ἀλεξανδρίδου καὶ Κ. Ρωμαΐδου τοῦ τμήματος τῆς ζωγραφικῆς καὶ Δ. Βραχόπουλος τῆς γλυπτικῆς. Ἐκ τῆς ἕκτης καὶ πέμπτης τάξεως ἔλαβον τὸ Θωμαΐδιον βραβεῖον αἱ δεσποινίδες Ἄννα Λούζη καὶ Μαρία Τσαγκρῆ.

★

Ἐπαίχθη ἐν Παρισίοις μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας ἡ ἠθογραφικὴ τραγῳδία τοῦ Ἀλβέρτου ντὲ Μποὰ «Ἡ Κατάκτησις τῶν Ἀθηνῶν» εἰς τέσσαρας πράξεις. Ὁ συγγραφεὺς φέρει ἐπὶ σκηνῆς τὸν Ἅγιον Παῦλον, προσδίδων εἰς τὴν διδασκαλίαν του σκηνικὴν ἔξαρσιν.

★

Ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς καὶ διάσημος κριτικὸς Ἰούλιος Λεμαὶτρ ἀπέθανεν εἰς Παρισίους τῇ 7 Αὐγ. (ν) ἐν ἡλικίᾳ 61 ἐτῶν. Συγγραφεὺς πολυγράφος, ὑπῆρξεν ὁ εἰσηγητὴς τῆς κριτικῆς τῶν ἐντυπώσεων. Αἱ «Θεατρικαὶ ἐντυπώσεις» του εἰς πέντε τόμους ἀποτελοῦν τὸ πιστότερον κάτοπτρον τῆς Γαλλικῆς καὶ ξένης φιλολογίας. Κάθε νέα τάσις τὸν εὗρεν ὑποστηρικτήν. Συνεργάσθη εἰς τὴν «Κυανῆν ἐπιθεώρησιν», εἰς τὸν «Χρόνον» καὶ εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων».

Ἐκ τῶν ἔργων του, γνωστότερα εἶνε τὰ «Μετάλλια» ἡ «Κωμῳδία μετὰ τὸν Μολιέρον» ὁ «Κορνήλιος», Ἱστορία ἑνὸς μάρτυρος, οἱ Σύγχρονοι (4 τόμοι), οἱ Βασιλεῖς (μυθιστόρημα). Ἔγραψεν ἐπίσης πολλὰ θεατρικὰ ἔργα, ἰδίως κωμῳδίας, παρασταθείσας εἰς τὰ κυριώτερα Παρισινὰ θέατρα. Ἐξελέγη Ἀκαδημαϊκὸς τὸ ἔτος 1895, διαδεχθεὶς τὸν Δοτρονῆ.

★

Ἐνῷ ὑπεδέετο τὸν Δίκαιον λόγον εἰς τὰς «Νεφέλας» τοῦ Ἀριστοφάνους ὁ ἐκ τῶν παλαιοτέρων ἀλλὰ καὶ δοκιμωτέρων ἠθοποιῶν Γρηγόριος Σταυρόπουλος ἔπεσε νεκρὸς παθὼν ἐκ συγκοπῆς. Ὁ θανὼν ἔπαιζεν ἐπιτυχῶς εἰς πολλὰ παλαιὰ δράματα, ἰδίως ρόλους ραδιούργου καὶ ἀστυνομικοῦ, διεκρίνετο δὲ διὰ τὴν εὐσυνείδητον μελέτην τῶν χαρακτήρων, οὓς ἀνελάμβανε.

★

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν διπλωματικῶν καὶ πτυχιακῶν ἐξετάσεων τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ἀπολυτήριον δίπλωμα σολίστ ἔλαβον· Σπ. Φαραντᾶτος, Νέλλη Ἠπίτου, Γεώργιος Ἀγαπητὸς καὶ Μίνα Λουΐζου εἰς τὸ Κλειδοκύμβαλον, Ἀντιγόνη Κοψίδα εἰς τὸ βιολίον, Ἀλεξάνδρα Παντζοπούλου καὶ Ὀρέστης Κοντογιάννης εἰς τὴν μονῳδίαν καὶ Βασίλειος Σωζόπουλος εἰς τὴν σάλπιγγα.

Πτύχίον διδασκαλίας ἔλαβον· Ἑλένη Διοσκουρίδου καὶ Μαρία Καζάκου εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ Διονύσιος Τσερετόπουλος εἰς τὸ βιολίον, βιόλαν καὶ ὀρχήστραν.

Πτυχίον ἐνοργανώσεως καὶ διευθύνσεως μπάντας ἔλαβον Γεώργιος Ἄψης, Βασίλειος Σωζόπουλος καὶ Ἀναστάσιος Ρίφτης.

Πτυχίον ἁρμονίας ἔλαβον Ἀλέξανδρος Ἀλμπέρτης, Σοφία Δανασῆ, Ἑλένη Ἰωαννίδου, Ἰούλιος Σείδας, Λημ. Μητρόπουλος, Ἀλεξάνδρα Κουρῆ καὶ Μαρία Παπαϊωάννου.

Πτυχίον Βυζαντινῆς ἔλαβον Θεόδωρος Χατζηθεοδώρου, Κων. Κρικελῆς, Γεώργιος Ἄψης.

Χρυσοῦν Μετάλλιον Ἀνδρέου καὶ Ἰφιγενείας Συγγροῦ ἔλαβον· Φαραντᾶτος Σπ. (τάξις Μ. Βελοιδίου) καὶ Ἠπίτου Νέλλη (τάξις Λ. Βασεγχόβεν) εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον Κοψίδα Ἀντιγόνη, εἰς τὸ βιολίον (τάξις Μπουστίντουϊ) καὶ Παντζοπούλου Ἀλεξάνδρα εἰς τὴν μονῳδίαν (τάξις Σ. Γεννάδη).

Χαλκοῦν μετάλλιον ἔλαβον· Γεώργιος Ἀγαπητὸς εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον (τάξις Λ. Βασεγχόβεν), Ξαβερία Κανελλοπούλου εἰς τὴν δραματικὴν (τάξις Ν. Ζάννου).

Τὸ Οἰκονόμειον βραβεῖον ἐκ δραχ. 500 τῆς ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικῆς κοινότητος διενεμήθη ὡς ἑξῆς: Κοντογιάννης Ὀρέστης δρ. 200 (εἰς τὴν Μονῳδίαν τάξις Σ. Γεννάδη), Πίστη Μαρία δρ. 150 (εἰς τὸ Βιολοντσέλλον, τάξις Γαϊδεμβέργερ), Ἄψης Γεώργιος δρ. 150, (εἰς τὰ Θεωρητικά).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς αἵτινες ἐγένοντο εἰς τὸν βορειοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος χῶρον, ἀπεκαλύφθη τμῆμα τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Διπύλου καὶ διερχομένη διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ ἔφθανε πρὸ τῆς Ἀκαδημίας. Περὶ τῆς ταυτότητος τῆς ὁδοῦ οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, καθ' ὅσον ἀπεκαλύφθησαν ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τρεῖς μαρμάριναι στῆλαι ἐπὶ τῶν ἀρχαίων των θέσεων ἱστάμεναι μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὅρος Κεραμεικοῦ». Παρὰ τὰς πλευρὰς τῆς ἀποκαλυφθείσης ὁδοῦ εὑρέθησαν μικροὶ τετραγωνικοὶ περίβολοι, οἱ ὁποῖοι περιέκλειον τοὺς τάφους ἑκάστης οἰκογενείας. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ συνέχεια τῶν ἀνασκαφῶν θὰ φέρῃ εἰς φῶς τάφους τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαίων Ἀθηναϊκῶν οἰκογενειῶν.

—Ἐν Ἤλιδι ἀνεκαλύφθη ἐν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, ἡ σκηνὴ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου. Ἦτο διῃρημένη κατὰ μῆκος εἰς δύο μέρη, διὰ σειρᾶς κιόνων Δωρικοῦ ρυθμοῦ, ἐμπρὸς δὲ εἶχε προσκήνιον μὲ 15 ἡμικιόνια. Ἡ σκηνὴ συνεκοινώνει μὲ τὴν ὀρχήστραν διὰ τριῶν θυρῶν.

—Εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν οἱ Ἰταλοὶ διαρκῶς ἀνακαλύπτουν νέα ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα. Ἐκ τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν πρὸς εὕρεσιν τῆς κεφαλῆς «Ἀφροδίτης» ἦλθον εἰς φῶς μέχρι τοῦδε δώδεκα ἕτεραι κεφαλαί. Παρὰ τὴν πηγὴν τοῦ Ἀπόλλωνος εὑρέθη σύμπλεγμα τῶν τριῶν Χαρίτων θαυμασίως διατηρούμενον, ἔργον ἑνὸς καὶ ἡμίσεως αἰῶνος μετὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Φειδίου καὶ μαρμάρινος διακοσμός, λεπτοτάτης τέχνης. Ὡσαύτως ἀνεσκάφησαν καὶ αἱ μεγαλοπρεπεῖς θέρμαι τοῦ Ἀπόλλωνος, κοσμούμενοι ἀπὸ πολύτιμα μωσαϊκά.

—Ὁ ἀρχαιότερος ἐκ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθέντων ἀνδριάντων τῆς ἀρχαιότητος εἶνε ὁ ἀνδριὰς τοῦ βασιλέως Ντὰ-ουντού, ὅστις ἔζησε καὶ ἐβασίλευσε 4500 ἔτη πρὸ Χριστοῦ. Ὁ ἀνδρὶς οὗτος ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου Λρος Μπάνης ἐντὸς τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως Ἀντάμπ, ἐν Βαβυλωνίᾳ. Καθαρισθεὶς καὶ ἐπισκευασθεὶς ἐτοποθετήθη ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

★

Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ὠδείου τοῦ Περικλέους, εὑρέθη ἀνάγλυφον ἀναθηματικὸν τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ ἓν ἐδώλιον λίθινον ἐκ θεατροειδοῦς κτιρίου, ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀνάγλυφος γλαὺξ· τὸ ἐδώλιον αὐτὸ δὲν ὁμοιάζει πρὸς τὰ λοιπὰ ἐδώλια τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ προέρχεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὠδείου.

—Ἐπανελήφθησαν αἱ ἐπὶ τῆς Πνυκὸς ἀνασκαφαί.

—Ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἁλαῖς τῆς Λοκρίδος, ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀμερικανικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἀπεκάλυψαν ἀρχαίαν ὁδόν, φέρουσαν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν. Διερχομένη διὰ δύο πύργων τοῦ 4ου αἰῶνος π. Χ., προχωρεῖ ἡ ὁδὸς καὶ ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα ἀνεσκάφη μέχρι μήκους 40 μέτρων. Ἡ μακρὰ χρῆσις τῆς ὁδοῦ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μεγάλης ἐπ' αὐτῆς ἐπιχώσεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ δύναταί τις νὰ διακρίνῃ λείψανα πέντε διαφόρων ἐποχῶν. Πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀκροπόλεως, ἐντὸς μεγάλου ὑστεροτέρου πύργου, ἀνεκαλύφθησαν καὶ τὰ θεμέλια ἀρχαιοτέρων Προπυλαίων, τῶν ὁποίων τὰ λίαν ἐνδιαφέροντα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη εἶχον χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ πύργου. Ἐκ τῶν κυριωτέρων εὑρημάτων τῶν ἀνασκαφῶν τούτων εἶνε μία μεγάλη ἔμμετρος ἐπιγραφή, γεγραμμένη βουστροφηδόν, καὶ μικρὰ μαρμαρίνη κεφαλὴ Ἀφροδίτης, ἀπομίμησις Πραξιτελείου τύπου.

★

Ἐν Δήλῳ ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς περιωρίσθη ἐφέτος εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ ἱεροῦ ὄρους Κύνθου· ἐσυνεχίσθη ἡ ἀποκάλυψις τῶν τριῶν ὁδῶν, αἵτινες ἔφερον πρὸς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνεσκάφησαν ὀλίγα μικρὰ οἰκοδομήματα καὶ μία ἐξέδρα ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς. Περὶ τὰς 35 μικραὶ ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας.

★

Ἀπέθανεν ἐν Βερολίνῳ ὁ διάσημος ἀρχαιολόγος Μόντζε, ὅστις ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν διηύθυνεν ὡς γραμματεὺς τοῦ ἐν Βερολίνῳ Ἰνστιτούτου, ὁλόκληρον τὴν Γερμανικὴν ἀρχαιολογικὴν ὑπηρεσίαν. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Περγάμου σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ ὀφείλεται. Πρὸ δύο μηνῶν ἀκόμη, μολονότι ὑπερογδοηκοντούτης, εἰργάζετο ἀκμαιότατος ἐν τῷ Μουσείῳ ἡμῶν ἐνταῦθα εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ μεγάλου ἔργου περὶ τῶν ἐπιτυμβίων Ἀττικῶν ἀναγλύφων, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἶχεν ἀφοσιωθῆ.

★

Ἐν Νικοπόλει ὁ ἔφορος κ. Α. Φιλαδελφεὺς ἀνέσκαψε κτίριον μέγα τετράγωνον ἔσωθεν κυκλικῶν τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων. Ἀνεκάλυψεν ἕτερα δωμάτια τῆς ἀγορᾶς Νικοπόλεως, μὲ ὡραῖα Μωσαϊκά. Παρὰ τὴν ὁδὸν Ἰωαννίνων ἀνεῦρε πολλὰς σαρκοφάγους μὲ θαυμαστὰ γλυπτικὸν διάκοσμον, σατύρων κεφαλάς, Βοιωταῖα καὶ στεφάνους ἀνθέων ἐξόχου τέχνης.

—Ἐν Κυθήροις εὑρέθησαν ἐν τῷ βράχῳ λαξευμένοι σπουδαῖοι Μηκηναϊκοὶ τάφοι, ὧν ἤρχισεν ἡ ἀποκάλυψις.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν τοῦ Σοπενάουερ, δημιουργοῦ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τῆς ἀπαισιοδοξίας παρουσιάζει ζωηρὰν ὁ νέος τόμος **«Σκέψεις καὶ ἀποσπάσματα»**, *ὃν κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ.* N. Κουντουριώτου *ἐξέδωκεν ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Γ. Φέξη. Ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου, ἡ ἀλληλογραφία του, αἱ σκέψεις του καὶ ἀποσπάσματα ἔργων του περὶ ἔρωτος, θανάτου, τέχνης, ἠθικῆς, ἐπιστήμης, ἀνθρώπου καὶ κοινωνίας, ἔχουν ἐλκυστικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν διαύγειαν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν.*

★

Ὁ εὔζωνος—τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Ἑλλην. στρατοῦ, τὸ συμβολίζον τὴν Ἑλληνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὸν ἐπικὸν ἡρωισμὸν—περιγράφεται χαρακτηριστικώτατα ὑπὸ τοῦ κ. Μιλ. Λιδωρίκη, *ὅστις ὑπηρέτησεν ὡς εὔζωνος καὶ κατὰ τὸ 1897 καὶ κατὰ τὸ 1912. Ἡ δρᾶσις τῶν εὐζωνικῶν σωμάτων κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον ἐκτίθεται μὲ ἀκρίβειαν καὶ μὲ βαθεῖαν ψυχολογικὴν περὶ τοῦ εὐζώνου παρατηρητικότητα εἰς τὰς* **«Πολεμικὰς ἀναμνήσεις εὐζώνου»**, *ἃς ἐξέδωκεν ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος Γ. Φέξη.*

★

Καλλιτεχνικώτατον πολυτελὲς **Λεύκωμα τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω**, *περιέχον θαυμασίας φωτοτυπίας πασῶν τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ τῶν σπουδαιοτέρων σκητῶν, κελλίων καὶ τοπείων τῆς Ἁγιορειτικῆς Πολιτείας, ἐξεδόθη χάρις εἰς τὸν ἱερομόναχον τοῦ ἐν Καρυαῖς κελλίου τοῦ Ἁγ. Θωμᾶ Στέφανον, ὅστις μετὰ μεγάλης φιλοκαλίας εἰργάσθη διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ μίαν ἔλλειψιν τῆς εἰς τεῦχος συνολικῆς φωτογραφικῆς ἀπεικονίσεως τοῦ Ἁγ. Ὄρους. Ἡ ἔκδοσις, καθ' ὅλα ἀρτία, ἐγένετο τῇ ἐγκρίσει τῆς αὐτόθι Ἱερᾶς Κοινότητος.*

★

Ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Συλλόγου τῶν Ὠφελίμων Βιβλίων ἐξεδόθη περιληπτικὴ ἀλλὰ σαφὴς περιγραφὴ τῆς **Θεσσαλονίκης** *ὡς Βυζαντινῆς πόλεως, ἰδίως ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν, ὑπὸ τοῦ*

καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Ἀδαμαντίου γραφεῖσα κατὰ παραγγελίαν τοῦ Συλλόγου Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει πλῆρες βοήθημα περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τοῦ Μεσαίωνος ἢ μελέτη γενικὴ περὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου καὶ τῆς τέχνης τῶν περιλάμπρων μνημείων της, ἡ ἐργασία τοῦ κ. Ἀδαμαντίου εἶνε νέα καὶ πρωτότυπος δίδουσα ἐν μικρογραφίᾳ πιστῇ τὴν εἰκόνα τῆς ἱστορικῆς πόλεως, ἥτις εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν Βυζαντινὴ πόλις διατηρήσασα ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ὅλην τὴν Μεσαιωνικὴν φυσιογνωμίαν. Ἐκτὸς τῆς ἱστορικῆς ἀξίας, ἡ μελέτη ἀποβαίνει καὶ ὁδηγὸς πολύτιμος διὰ τὸν ἐπισκέπτην τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης.

★

Εἰς τὰ «**Μακεδονικὰ ἀπομνημονεύματα**» ἡ κυρία Μελπομένη Λύγερινοῦ, τὸ γένος Βαλσαμάκη συνεκέντρωσε τὰς ἐντυπώσεις της ἐκ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνικῆς δράσεως ἀπὸ τοῦ 1893 μέχρι τοῦ πολέμου τοῦ 1912, ἃς ἔσχεν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως. Πλεῖστα γεγονότα καὶ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Μακεδονίαν, πρὶν ἢ αὕτη ἀπελευθερωθῇ, παραμείναντα ἄγνωστα τοῖς πολλοῖς, ἐκθέτει μὲ παραστατικότητα ζωηράν, προσθέτει δ' οὕτω ἡ γλαφυρὰ συγγραφεὺς μετ' εὐσυνειδησίας μίαν ἔτι πηγὴν διὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος. Ἡ μετὰ τῶν δρώντων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν προσώπων, Ἑλλήνων, Τούρκων καὶ Βουλγάρων, μετὰ ξένων διπλωματῶν καὶ κληρικῶν καὶ ἀνταρτῶν ἀναστροφὴ ἔχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον, ἀπεικονίζον παρασκηνιακῶς τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ Μακεδονία εἶχε καταστῇ τὸ θέατρον ἑνὸς ὑπούλου, ἀλλ' ἀγρίου ἀγῶνος ἐθνικῆς ἐπικρατήσεως.

★

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Ἀθανάσιος ὁ ἐν διαλέξει ἐν τῷ «Παρνασσῷ» διεκτραγωδήσας τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς διαπομπεύσεις ἃς ὑπέστη ἀπαχθεὶς ὡς αἰχμάλωτος ἐκ Καβάλλας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, συνεκέντρωσεν εἰς τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «**Βουλγαρικαὶ θηριωδίαι**» ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, δίδων ζωηρὰν εἰκόνα τῆς ἀγρίας βαρβαρότητος τῶν «Πρώσσων τῆς Ἀνατολῆς». Παρέστη μάρτυς ὁ μεγαλόψυχος ἱεράρχης τῆς οἰκτρᾶς διοικήσεως τῶν Βουλγάρων ἀφ' ἧς κατέλαβον τὴν Καβάλλαν καὶ παραθέτει ἔγγραφα καὶ πολυτίμους ἀγνώστους πληροφορίας καὶ φωτογραφίας χαρακτηριστικάς. περιγράφει δ' ἐν τέλει τὰ τῆς αἰχμαλωσίας του καθ' ἣν ἐξεδηλώθησαν τὰ κακοῦργα ἔνστικτα τῶν τέως συμμάχων μας. Αἱ «Βουλγαρικαὶ θηριωδίαι» εἶνε ἡ ἱστορικὴ βίβλος τῆς ἀπαισίας Βουλγαρικῆς διοικήσεως ἐν Καβάλλᾳ, ἡ ὁποία στάζει αἷμα καὶ δάκρυ. Ὁ σεβ. ἐπίσκοπος, ὃν ηὐτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ ποιμένα ἡ Ἀργολὶς ἔχει τὸ χάρισμα τῆς ἁπλῆς ἀλλὰ ζωντανῆς ἀφηγήσεως.

★

Δύο νέοι τόμοι περὶ **Χαριλάου Τρικούπη** ἐξεδόθησαν ὀγκωδέστατοι, περιέχοντες ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν ἐπιφανῆ πολιτικόν, ἐκ δημοσιευμάτων προερχόμενον. Ἀγορεύσεις του εἰς ἃς κατοπτρίζεται ἡ μεγάλη του διάνοια, ἄρθρα ἐφημερίδων διερμηνεύοντα τὰς περὶ αὐτοῦ γνώμας, ὅλη ἡ δρᾶσις του, ὁ δημόσιος βίος του, οἱ ἀγῶνες του πρὸς Ἀναγέννησιν τοῦ Ἔθνους οἰκονομικῶς καὶ στρατιωτικῶς, εἰκονίζονται ζωηρότατα εἰς τοὺς δύο αὐτοὺς τόμους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν Β' (ΙΕ') περιλαμβάνει τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1879-1882, ὁ δὲ Γ' τῶν ἐτῶν 1888-1889.

★

Ἡ ἐκ Κων)πόλεως παρεπιδημοῦσα ἐν Ἀθήναις κ. Ἐλπινίκη Μαυρογορδάτου, διευθύντρια τοῦ «Ἠπειρωτικοῦ λευκώματος» ἐξέδωκε **Ἀναμνηστικὸν Ἐμβατήριον** ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἠπείρου, ἀποσπασθὲν ἐκ τοῦ ἀγγελθέντος Δ' Ἠπειρωτικοῦ Λευκώματος, ὅπερ πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ ἀργότερον. Φεύγουσα τὴν καταδίωξιν τῶν Τούρκων, ἔφερε μαζῇ της ἡ κ. Μαυρογορδάτου μίαν πατριωτικὴν ἔμπνευσιν, ἡ ὁποία μόνον εἰς ἐλεύθερον ἔδαφος ἠδύνατο ἀπροσκόπτως νὰ ἀπηχήσῃ. Πωλεῖται ὑπὲρ ἀγαθοεργοῦ σκοποῦ ἀντὶ δρ. 2 εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας» καὶ παρ' ἡμῖν.

★

Ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκλεκτὴ συνεργάτις μας κ Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου, ἡ τόσον ποιητικὴ ὡς λογογράφος ἀλλὰ καὶ ἐμβριθὴς ὡς ἰατρός, ἐξέδωκεν εἰς τόμον ἐκ 238 σελίδων τὰ **Μαθήματα τοῦ Σαββάτου**, ἤτοι μαθήματα ὑγιεινῆς τὰ ὁποῖα ἐδίδαξε κατὰ τὸ ἔτος 1912-1913 εἰς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἀνωτέραν Ἀβερώφειον σχολὴν καὶ τὸ Μπενάκειον ὀρφανοτροφεῖον, εἰς γλῶσσαν ἁπλῆν, μὲ σαφήνειαν καὶ ὕφος ἑλκυστικόν. Τώρα ὅτε ἐμεγάλωσεν ἡ Ἑλλάς, ἐπιβάλλεται νὰ τὴν τονώσωμεν μὲ νέον σφρῖγος, ἵνα ἡ ἀξία τοῦ μεγάλου μέλλοντος τῆς φυλῆς. Ὁ μέγας σκοπὸς τῆς μητρότητος εἶνε νὰ μᾶς δώσῃ ἓν ἀνθρώπινον ὂν ἀνώτερον τῶν γονέων του. Εἰς τὴν Γυναῖκα-Μητέρα ἀπόκειται ἡ πραγματοποίησις τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ σκοποῦ», γράφει ἡ συγγραφεύς, καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία της ἀποβλέπει νὰ διδάξῃ τὴν ὑγιεινήν, ἧς αἱ γνώσεις εἶνε ἀπαραίτητοι πρὸς σωματικὴν εὐεξίαν τοῦ ἀτόμου, ἥτις συνεπάγεται καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἀνύψωσιν.

★

Ἐξεδόθη ἐν τεύχει ἡ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τοῦ **Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν**, διὰ τὸ ἔτος 1912-1913. Ἐν τῷ ἰδίῳ τεύχει περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Δραματικοῦ Ἀγῶνος τοῦ Ὠδείου, καθ' ὃν ἐβραβεύθη ὁ «Νικηφόρος Φωκᾶς».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Νέον Πνεῦμα. Ἐκδίδεται ἐν Σύρᾳ, κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Τζιάθα. Περιέχει τὸ ἕκτον φύλλον δυήγημα τοῦ κ. Βουτυρᾶ, ἐντυπώσεις περὶ Μοναστηρίου, μελέτην περὶ τῆς καταργῆς τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων κ.λ π.

★

Ἑπτανησιακὴ ἐπιθεώρησις. Ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. Π. Ἀβούρη ἤρξατο ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα περιοδικόν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Συλλόγου «Ἀνδρέας Κάλβος». Τὸ β'. τεῦχος περιέχει δημοσιεύματα τῶν κ.κ. Α. Ἀβούρη, Σπ. Δε-Βιάζη, Γ. Μάνεση, Α. Μαρτζώκη. Τὸ νέον Ζακύνθιον περιοδικὸν μὲ τὴν ἐκλεκτὴν καὶ ἐνδιαφέρουσαν ὕλην του παρουσιάζει ὅλα τὰ ἐγγύα πλήρους εὐδοκιμήσεως.

★ ★ ★

ΡΟΤΣΙΛΔΕΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου κ. Ἠπίτου, ἡ ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς κριτικῆς Ἐπιτροπῆς πρίγκηπος Νικολάου, ὅστις καὶ παρίστατο, ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις τοῦ Ροτσιλδείου διαγωνισμοῦ τῶν πολεμικῶν δραμάτων. Ἔργα ὑπεβλήθησαν 12, ἤτοι 10 δράματα, 8 συνθέσεις φαντασμαγορικαί, 2 τραγωδίαι καὶ 1 κωμωδία. Οὐδὲν ἐκρίθη ὡς ἀνταποκρινόμενον τοῦ σκοποῦ, οὐδὲν ἄξιον βραβεύσεως. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ ἐξεχώρισε 4 δράματα, εἰς ἃ κλιμακηδὸν διεμοίρασε 4,000 δρ. ἐκ τῶν 7,500 δρ.

Εἰς τὰ ὑποβληθέντα ἔργα ἡ ἐπιτροπὴ εὗρε δύο ἐλαττώματα· ἀφ' ἑνὸς μὲν πατριωτικὴν ἔξαρσιν ὑπερβολικὴν μέχρι δυσφορίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ συχνὴν καὶ δεινὴν ἐξύβρισιν τῶν πολεμικῶν ἀντιπάλων· τεχνικῶς τὰ εὗρεν ἀδέξια, ἀψυχολόγητα, ἀπίθανα, ἄτεχνα, σύμφυρμα ἰδεῶν καὶ κυκεῶνα προσώπων. Τὰ βραβευθέντα, ὡς κομψότερα τὴν φράσιν, εἶνε 1) «Οἱ Ἐλευθεροῦται» λυρικὸν ἔργον τοῦ κ. Η. Βουτυρίδου, ἐκ 1500 στίχων ἀμοιφθὲν διὰ 1500 δρχ. ἤτοι μίαν δραχμὴν τὸν στίχον. 2) «Ἡ ψυχὴ τοῦ στρατιώτου» τοῦ κ. Μ. Λιδωρίκη 3) «Πρὸς τὴν Νίκην, πρὸς τὴν Δόξαν!» τοῦ κ. Α. Προβελεγγίου, καὶ 4) «Οἱ ἀντίπαλοι», δραμάτιον τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου, ὅστις ἔλαβε μόνον 500 δρ.

Οἱ κριταὶ ἔμειναν ἄγνωστοι καὶ μετὰ τὴν κρίσιν.

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ,, ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ 2567